

КОНВЕНЦИЯ

НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА

Ратифицирана със закон, приет от 40-то Народно събрание на 3.08.2006 г. - ДВ, бр. 66 от 15.11.2006 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 89 от 3.11.2006 г., в сила за Република България от 20.10.2006 г.

ПРЕАМБЮЛ

Държавите - страни по тази конвенция,

Загрижени за сериозността на проблемите и опасностите, свързани с корупцията, за стабилността и сигурността на обществата, подкопавачи институциите и ценностите на демокрацията, етичните ценности и справедливостта и застрашаващи устойчивото развитие и правовия ред,

Загрижени също така за връзките между корупцията и другите форми на престъпността, в частност организираната престъпност и икономическите престъпления, включително прането на пари,

Загрижени по-нататък за случаите на корупция, включващи големи количества средства, които могат да представляват значителна част от ресурсите на държавите, и по такъв начин да поставят в опасност политическата стабилност и устойчивото развитие на тези държави,

Убедени, че корупцията вече не е местно явление, а транснационален феномен, който засяга всички общества и икономики и прави жизнено необходимо международното сътрудничество за предотвратяването и контролирането ѝ.

Убедени също така, че се изисква всеобхватен и мултидисциплинарен подход за ефективно предотвратяване и борба с корупцията,

Убедени по-нататък, че достъпът до техническа помощ може да изиграе важна роля за насърчаване на възможностите на държавите, включително чрез укрепване на способността им за предотвратяване и борба с корупцията, както и чрез изграждане на институции,

Убедени, че незаконното придобиване на лично богатство може да бъде особено вредно за демократичните институции, националните икономики и правовия ред,

Решени да предотвратяват, разкриват и спират по по-ефективен начин международните трансфери на незаконно придобити средства и да укрепват международното сътрудничество в областта на възстановяването на средства,

Признавайки основните принципи на правото на справедлив процес в наказателните и в гражданските или административни процедури за присъждане на права на собственост,

Имайки предвид, че предотвратяването и изкореняването на корупцията е отговорност на всички държави и че те трябва да си сътрудничат с подкрепата и ангажираността на отделни индивиди и групи извън публичния сектор,

каквито са гражданското общество, неправителствените организации и местните организации, с оглед на това техните усилия в тази област да бъдат ефективни,

Имайки предвид също така принципите на добро управление на публичните дела и публичната собственост, справедливостта, отговорността и равенството пред закона, както необходимостта да се защитава интегритета и да се насърчава културата на отхвърляне на корупцията,

Оценявайки високо работата на Комисията по предотвратяване на престъпленията и наказателно правосъдие и Офиса на Организацията на обединените нации за контрол на наркотиците и престъпленията в предотвратяването и борбата с корупцията,

Припомняйки работата, извършена от други международни и регионални организации в тази сфера, включително дейността на Африканския съюз, Съвета на Европа, Съвета за митническо сътрудничество (познат и като Световна митническа организация), Европейския съюз, Лигата на арабските държави, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Организацията на американските държави,

Оценявайки международните документи за предотвратяване и борба срещу корупцията, включително *inter alia*, Междумериканската конвенция срещу корупцията, приета от Организацията на американските държави на 29 март 1996 г., Конвенцията за борба срещу корупцията на служители на Европейските общности или служители на държавите - членки на Европейския съюз, приета от Европейския съвет на 26 май 1997 г., Конвенцията за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки, приета от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие на 21 ноември 1997 г., Наказателната конвенция относно корупцията, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа на 29 януари 1999 г., Гражданската конвенция за корупцията, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа на 4 ноември 1999 г., и Конвенцията на Африканския съюз за предотвратяване и борба с корупцията, приета от държавните и правителствени глави на Африканския съюз на 12 юли 2003 г., Приветствайки влизането в сила на 29 септември 2003 г. на Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност,

се съгласиха за следното:

Глава I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел

Целите на тази конвенция са:

а) да насърчава и укрепва мерките за по-ефикасно и по-ефективно предотвратяване и борба срещу корупцията;

- б) да насърчава, улеснява и подкрепя международното сътрудничество и техническата помощ в областта на предотвратяването и борбата срещу корупцията, включително и в областта на възстановяването на средства;
- в) да насърчава интегритета, отговорността и доброто управление на публичните дела и на публичната собственост.

Член 2

Употреба на термините

За целите на тази конвенция:

а) "длъжностно лице" означава:

(i) лице, заемащо постоянна или временна, платена или неплатена длъжност в законодателната, изпълнителната, административната или съдебната система на държава - страна по конвенцията, независимо от ранга на лицето;

(ii) всяко друго лице, изпълняващо публична функция, включително за публична агенция или публично предприятие, или лице, което предоставя публични услуги, в съответствие с предписаното от вътрешното законодателство на тази държава - страна по конвенцията, и в съответствие с прилаганото в съответната област на правото на тази държава - страна по конвенцията;

(iii) всяко друго лице, определено като "длъжностно лице" във вътрешното законодателство на съответната държава - страна по конвенцията; независимо от това за целите на някои от специфичните мерки, посочени в глава II от тази конвенция, "длъжностно лице" може да означава и всяко лице, което изпълнява публична функция или предоставя публични услуги в съответствие с предписаното от вътрешното законодателство на тази държава - страна по конвенцията, и в съответствие с прилаганото в съответната област на правото на тази държава - страна по конвенцията;

б) "чуждестранно длъжностно лице" означава всяко лице, назначено или избрано, заемащо длъжност в законодателната, изпълнителната, административната или съдебната система на чужда държава, както и всяко друго лице, изпълняващо публична функция за чужда държава, включително за публична агенция или публично предприятие;

в) "служител на публична международна организация" означава международен служител или всяко лице, упълномощено от такава организация да действа от нейно име;

г) "имущество" означава всякакъв вид активи, изразяващи се във вещи или права, движими или недвижими, материални или нематериални, правни документи или документи, доказващи права или интерес по отношение на такива активи;

д) "облаги от престъпление" означава всяко имущество, получено или придобито, пряко или косвено, чрез извършване на престъпление;

е) "замразяване" или "изземване" означава временна забрана за прехвърляне, преобразуване, разпореждане със или движение на имущество или временно задържане или поставяне под контрол на имуществото въз основа на съдебно решение или заповед на друг компетентен орган;

ж) "конфискация", която включва и гражданска конфискация, където тя е приложима, означава окончателно отнемане на имущество въз основа на съдебно решение или заповед на друг компетентен орган;

з) "първоначално престъпление" означава всяко престъпление, в резултат на което са създадени облаги, които могат да послужат за предмет на престъпление по смисъла на чл. 23 от тази конвенция;

и) "контролирана доставка" означава метода за разрешаване на напускането, преминаването през или влизането на територията на една или повече държави на незаконни или подозрителни пратки със знанието и под наблюдението на техните компетентни органи с цел разследването на престъпление и идентифицирането на лицата, замесени в неговото извършване.

Член 3

Приложно поле

1. Тази конвенция се прилага в съответствие с нейните термини по отношение на предотвратяването, разследването и преследването на корупцията и замразяването, изземването, конфискацията и връщането на облагите от престъпленията по тази конвенция.
2. За целите на прилагането на тази конвенция, освен ако в нея не е предвидено друго, няма да е необходимо престъпленията, установени в конвенцията, да имат за резултат нанасяне на щета или увреждане на държавно имущество.

Член 4

Защита на суверенитета

1. Държавите - страни по конвенцията, изпълняват задълженията си по нея по начин, който съответства на принципите на суверенно равенство и териториална цялост на държавите, както и на принципа за ненамеса във вътрешните работи на други държави.
2. Нищо в тази конвенция не дава право на държава - страна по конвенцията, да упражнява на територията на друга държава юрисдикция или функции, които са изключително право на компетентните органи на последната.

Глава II

ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ

Член 5

Превантивни антикорупционни политики и практики

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система развива и прилага или поддържа ефективни и координирани антикорупционни политики, които насърчават участието на обществото и отразяват принципите на правовия ред и доброто управление на публичните дела и на публичната собственост, интегритета, прозрачността и отговорността.
2. Всяка държава - страна по конвенцията, се стреми да създаде и насърчава ефективни практики, насочени към предотвратяване на корупцията.
3. Всяка държава - страна по конвенцията, се опитва да оценява периодично съответните правни инструменти и административни мерки с оглед определяне на тяхната адекватност за предотвратяване и борба срещу корупцията.
4. Държавите - страни по конвенцията, в съответствие с основните принципи на техните правни системи и когато това е подходящо, си сътрудничат помежду си и със съответните международни и регионални организации в насърчаването и развитието на мерките по този член. Сътрудничеството може да включва участие в международни програми и проекти, насочени към предотвратяване на корупцията.

Член 6

Орган или органи за предотвратяване на корупцията

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система гарантира съществуването на орган или органи, когато това е подходящо за предотвратяване на корупцията чрез:

- а) прилагане на политиките, посочени в чл. 5 от тази конвенция, и когато това е подходящо, чрез наблюдение и координиране на прилагането на тези мерки;
- б) увеличаване и разпространяване на информацията, свързана с предотвратяването на корупцията.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система предоставя на органа или органите, посочени в ал. 1 на този член, необходимата независимост за ефективно и освободено от неправомерен натиск изпълнение на техните функции. Материалните ресурси и специализираният персонал, както и обучението, което може да изисква този персонал, необходими за изпълнение на техните функции, следва да бъдат надлежно предоставени.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, уведомява Генералния секретар на ООН за имената и адресите на органа или органите, които могат да подпомагат другите държави - страни по конвенцията, в развитието и прилагането на специфичните мерки за предотвратяване на корупцията.

Член 7

Публичен сектор

1. Всяка държава - страна по конвенцията, когато това е подходящо и в съответствие с основните принципи на правната ѝ система, се стреми да приеме, поддържа и укрепва системи за набиране, наемане, задържане, повишаване и пенсиониране на държавни служители и когато това е подходящо, на длъжностни лица, които не се избират, които системи:

- а) да се основават на принципите на ефикасност, прозрачност и обективни критерии, като заслуги, справедливост и способности;
- б) да включват адекватни процедури за избор и обучение на лицата за заемане на публични длъжности, които са особено уязвими от гледна точка на корупцията, както и за ротация на такива лица на други длъжности, когато това е подходящо;
- в) да насърчават подходящо възнаграждение и справедливи скали за изчисление на заплатите, отчитащи нивото на икономическо развитие на съответната държава - страна по конвенцията;
- г) да насърчават образователни програми и програми за обучение, които спомагат да се отговори на изискванията за правилно, честно и добро изпълнение на служебните функции и които включват специализирано и подходящо обучение, насърчаващо осведомеността за рисковете, свързани с корупцията, във връзка с изпълнението на техните функции; тези програми могат да препащат към кодекси и стандарти за поведение в съответните области.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда също така възможността да приеме подходящи законодателни и административни мерки, съответстващи на целите на тази конвенция и на основните принципи на вътрешното право на съответната държава, за създаването на критерии за кандидатстване за заемане и избиране на публична длъжност.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда също така възможността да приеме подходящи законодателни и административни мерки, съответстващи на целите на тази конвенция и на основните принципи на вътрешното право на съответната държава, за увеличаване на прозрачността във финансирането на кандидати за изборни длъжности и когато това е подходящо - във финансирането на политически партии.

4. Всяка държава - страна по конвенцията, се стреми в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право да предвиди, поддържа и укрепва системи, които увеличават прозрачността и предотвратяват конфликта на интереси.

Член 8

Кодекси за поведение на длъжностните лица

1. За да се бори с корупцията, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система насърчава, *inter alia*, интегритета, честността и отговорността сред своите длъжностни лица.

2. В частност, всяка държава - страна по конвенцията, се стреми да прилага в рамките на нейната институционална и правна система кодекси или стандарти за поведение за правилно, честно и добро изпълнение на служебни функции.

3. За целите на прилагането на предвиденото в този член всяка държава - страна по конвенцията, разглежда, когато това е подходящо и в съответствие с основните принципи на правната ѝ система, съответните инициативи на регионални, междурегионални и многостранни организации, като Международния кодекс за поведение на длъжностните лица, съдържащ се в анекса на резолюция № 51/59 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 12 декември 1996 г.

4. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право разглежда също така възможността да създаде мерки и системи за улесняване на съобщаването от страна на длъжностните лица пред компетентните органи за случаи на корупция, когато такива случаи им станат известни при изпълнение на техните функции.

5. Всяка държава - страна по конвенцията, когато това е подходящо и в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право, се стреми да създаде мерки и системи, изискващи от длъжностните лица да попълват декларации пред съответните органи относно, *inter alia*, друга тяхна дейност, трудова заетост, инвестиции, средства и дарове на значителна стойност или ползи, по повод на които може да възникне конфликт на интереси, във връзка с техните функции като длъжностни лица.

6. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право разглежда възможността да предвиди дисциплинарни или други мерки срещу длъжностни лица, които нарушават кодексите или стандартите за поведение, в съответствие с този член.

Член 9

Обществени поръчки и управление на публичните финанси

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правна ѝ система предприема необходимите стъпки, за да създаде подходящи системи за обществени поръчки, основани на прозрачност, състезателност и обективни критерии в процеса на вземане на решения, които са ефективни, *inter alia*, по отношение на предотвратяването на корупцията.

Тези системи, които могат да отчитат и подходящи ценови прагове при тяхното прилагане, са насочени към, *inter alia*:

- а) публичното разпространяване на информация, свързана с процедурите и договорите за обществени поръчки, включително информация за покани за участие в търгове и съответна информация за начина на избор, даваща на потенциалните участници в търговете достатъчно време, за да се подготвят и подадат своите заявления;
- б) предварителното установяване на условията за участие, включително на критериите и правилата за избор и присъждане, както и тяхното публикуване;
- в) използването на обективни и предварително определени критерии за вземане на решенията, свързани с обществените поръчки, с оглед улесняване на последващото потвърждение за правилното прилагане на процедурните правила;
- г) ефективна вътрешна система за преразглеждане, включително ефективна система за обжалване, с оглед осигуряване на правни способности за защита в случай на неспазване на процедурните правила, в съответствие с този член;
- д) когато това е подходящо - мерки за уреждане на въпросите, свързани с лицата, отговорни за даването на обществени поръчки, като декларации за интерес във връзка с дадена обществена поръчка, процедури за контрол и изисквания за обучение.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система предприема подходящи мерки за насърчаване на прозрачността и отговорността в областта на управлението на публичните финанси. Такива мерки обхващат, *inter alia*:

- а) процедури за приемане на държавния бюджет;
- б) своевременно докладване за приходите и разходите;
- в) система за счетоводни стандарти и стандарти за одит, както и за друг вид наблюдение;
- г) ефективни и ефикасни системи за управление на риска и вътрешен контрол;
- и
- д) когато това е подходящо, изправителни действия в случай на неспазване на изискванията на тази алинея.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема такива граждански и административни мерки, каквито може да са необходими, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право, за да запази целостта на счетоводните книги, записите, финансовите или другите документи, свързани с публичните разходи и приходи, и за да предотврати фалшифицирането на такива документи.

Член 10

Информиране на обществото

Имайки предвид необходимостта да се бори с корупцията, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право предприема такива мерки, каквито може да са необходими, за да увеличи прозрачността в нейната публична администрация, включително по отношение на организацията, функционирането и процеса на вземане на решения, когато това е подходящо. Такива мерки могат да включват, *inter alia*:

- а) приемане на процедури или правила, позволяващи на всеки да получи, когато това е подходящо, информация за организацията, функционирането и процеса на вземане на решения в публичната администрация, при спазване на

изискването за защита на правото на личен живот и на личните данни, както и за решенията и правните действия, засягащи членовете на обществото;

б) опростяване на административните процедури, когато това е подходящо, с оглед улесняване на публичния достъп до компетентните органи, натоварени с вземане на решения; и

в) публикуване на информация, което може да включва периодични доклади за рисковете от корупция в публичната администрация.

Член 11

Мерки, свързани със съдиите и прокурорите

1. Отчитайки независимостта на магистратите и тяхната ключова роля в борбата срещу корупцията, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система и без да накърнява тази независимост, взема мерки за увеличаване на честността и предотвратяване на възможностите за корупция сред магистратите. Такива мерки могат да включват правила за поведение на членовете на съдебната власт.

2. Мерки със същия ефект като тези по ал. 1 на този член могат да бъдат взети и прилагани спрямо прокурорите в тези държави - страни по конвенцията, където те не са част от съдебната власт, но се ползват със същата независимост като тази на съдиите.

Член 12

Частен сектор

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право предприема мерки за предотвратяване на корупцията в частния сектор, за увеличаване на счетоводните стандарти и стандартите за одит в частния сектор и когато това е подходящо, за предвиждане на ефективни, пропорционални и възпиращи граждански и административни или наказателни санкции за неизпълнението на такива мерки.

2. Мерките за постигане на тези цели могат да включват, *inter alia*:

а) насърчаване на сътрудничеството между правоприлагащите институции и съответните частни предприятия;

б) насърчаване на развитието на стандарти и процедури, насочени към опазване на интегритета на съответните частни предприятия, включително кодекси за поведение за правилно, честно и добро изпълнение на дейностите в областта на бизнеса и други подобни професии, както и предотвратяването на конфликти на интереси и насърчаване на използването на добри търговски практики сред бизнеса и в областта на договорните отношения на бизнеса с държавата;

в) насърчаване на прозрачността сред частните предприятия, включително, когато това е подходящо, чрез мерки, свързани с идентифицирането на юридически и физически лица, включени в създаването и управлението на корпоративни предприятия;

г) предотвратяване на злоупотребата с процедурите, свързани с регулирането на частните предприятия, включително процедурите, свързани със субсидии и лицензи за осъществяване на търговски дейности, предоставяни от публични органи;

д) предотвратяване на конфликтите на интереси чрез налагане на ограничения, когато това е подходящо и за разумен срок от време, за професионалната дейност на бивши длъжностни лица или наемането на длъжностни лица в частния сектор след подаване на оставка или пенсиониране, когато тези дейности са пряко свързани с функциите, изпълнявани или контролирани от тези длъжностни лица по време на заемането на съответната длъжност;

е) гарантиране, че частните предприятия, като се има предвид тяхната структура и размер, притежават достатъчно вътрешни контролни механизми за одит, спомагащи за предотвратяването и разкриването на случаи на корупция, както и че счетоводството и изискуемите се финансови декларации на такива частни предприятия се подлагат на подходящи процедури за одит и заверка.

3. За да предотвратява корупцията, всяка държава - страна по конвенцията, предприема такива мерки, които са необходими, в съответствие с основните принципи на вътрешните ѝ закони и разпоредби, свързани с поддържането на счетоводни книги и записи, декларации за финансово състояние и счетоводни и одиторски стандарти, които забраняват осъществяването на следните актове с оглед извършване на престъпления по тази конвенция:

а) създаването на несъществуващи текущи сметки;

б) осъществяване на несъществуващи или неправилно идентифицирани операции;

в) записването на несъществуващи разходи;

г) въвеждането на пасиви с неправилна идентификация на предмета;

д) използването на фалшиви документи;

е) умишленото унищожаване на счетоводни документи по-рано от предвиденото в закона.

4. Всяка държава - страна по конвенцията, не допуска данъчни облекчения за разходи, които представляват подкупи, които са един от съставните елементи на престъпленията по чл. 15 и чл. 16 на тази конвенция, и когато това е подходящо, и за други разходи, направени по повод на поведение, свързано с корупция.

Член 13

Участие на обществото

1. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема подходящи мерки според възможностите си и в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право за насърчаване на активното участие на индивиди и групи извън публичния сектор, като гражданското общество, неправителствените и местните организации, в предотвратяването и борбата срещу корупцията, както и за повишаване на осведомеността им във връзка със съществуването, причините и сериозността на корупцията и заплахите, които тя поставя.

Това участие следва да се укрепва чрез такива мерки, като:

а) увеличаване на прозрачността и насърчаване на приноса на обществото в процеса на вземане на решения;

б) гарантиране, че обществото има реален достъп до информация;

в) предприемане на дейности във връзка с публичната информация, които допринасят за нетолериране на корупцията, както и на образователни програми, включително в учебните планове на училищата и университетите;

г) зачитането, насърчаването и защитата на свободата да се търси, получава и

разпространява информация, свързана с корупцията; тази свобода може да бъде подложена на някои ограничения, но само такива, които са предписани от закона и са необходими във връзка със:

(i) зачитането на правата и репутацията на другите;

(ii) защитата на националната сигурност и обществения ред или на общественото здраве или добрите нрави.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема подходящи мерки, за да гарантира, че съответните антикорупционни органи, посочени в тази конвенция, са известни на обществото, и предоставя достъп до тези органи, когато това е подходящо, с оглед докладване, включително и анонимно, на случаи, които може да се счете, че представляват престъпления по смисъла на тази конвенция.

Член 14

Мерки за предотвратяване на прането на пари

1. Всяка държава - страна по конвенцията:

а) създава пълен национален регулаторен и надзорен режим за банки и небанкови финансови институции, включително за физически или юридически лица, които предоставят официално или неофициално услуги за превеждането на пари или ценности, и когато това е необходимо - и за други субекти, които са особено уязвими от гледна точка на прането на пари, за предотвратяване и разкриване на всички форми на прането на пари, като този режим набляга на изискванията за идентификация на клиенти, водене на регистри и съобщаване за съмнителни сделки;

б) без да се накърнява чл. 46 от тази конвенция, гарантира възможностите за сътрудничество и обмен на информация на национално и международно равнище между административните, регулаторните, правоприлагащите и други органи, ангажирани в борбата с прането на пари (включително и съдебните органи, когато това е в съответствие с вътрешното законодателство), при условията, определени в националното законодателство, като за тази цел разглежда възможността за създаване на звено за финансово разузнаване, което да изпълнява ролята на национален център за събиране, анализ и разпространяване на информация за възможни случаи на пране на пари.

2. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за прилагане на осъществими мерки за разкриването и проследяването на движението на парични суми и ценни книжа през техните граници в съответствие с гаранциите за правилно използване на информацията и без да се възпрепятства по какъвто и да било начин движението на законния капитал. Тези мерки могат да включват изискването всички лица и търговски субекти да съобщават за презграничния трансфер на значителни парични суми и съответно на ценни книжа.

3. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за прилагане на осъществими и подходящи мерки, за да изискват финансовите институции, включително изпращачите на парични преводи:

а) да включат във формулярите за електронни трансфери на средства и в другите свързани с това съобщения точна и значима информация за изпращачното лице;

б) да поддържат тази информация по време на веригата на плащанията; и

в) да прилагат повишен контрол при трансфери на средства, несъдържащи пълна информация за инициатора на трансфера.

4. При създаването на национален регулаторен и надзорен режим в съответствие с условията по този член и без това да накърнява прилагането на останалите разпоредби на тази конвенция, държавите - страни по конвенцията, се призовават да използват като ръководни насоки съответните инициативи на регионалните, междурегионалните и многостранните организации срещу прането на пари.

5. Държавите - страни по конвенцията, се стремят да развиват и насърчават световното, регионалното, субрегионалното и двустранното сътрудничество между съдебните, правоприлагащите и финансово-регулаторните органи за целите на борбата с прането на пари.

Глава III

КРИМИНАЛИЗАЦИЯ И ПРАВОПРИЛАГАНЕ

Член 15

Подкуп на национални длъжностни лица

Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато са извършени умишлено:

а) обещаването, предлагането или даването, пряко или непряко, на каквато и да е наследваща се облага на нейно длъжностно лице, за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба;

б) поискването или получаването от което и да е нейно длъжностно лице, пряко или непряко, на каквато и да е наследваща се облага за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба.

Член 16

Подкуп на чужди длъжностни лица и на членове на публични международни организации

1. Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато са извършени умишлено, на обещаването, предлагането или даването, пряко или непряко, на каквато и да е наследваща се облага на чуждо длъжностно лице, за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба, за да получи или запази бизнес или за да получи каквато и да било наследваща му се облага във връзка с извършването на международен бизнес.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато са извършени умишлено, поискването или получаването от чуждо длъжностно лице или от служител на публична международна организация, пряко или непряко, на каквато и да е наследваща му се облага, за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба.

Член 17

Присвояване, злоупотреба или друго неправомерно използване на имущество от длъжностно лице Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпления, когато са извършени умишлено, на присвояването, злоупотребата или друго отклоняване от длъжностното лице, в негова полза или в полза на някое друго физическо или юридическо лице, на имущество, публични или частни средства или ценни книжа или на какъвто и да било предмет с определена стойност, поверени на длъжностното лице в това му качество.

Член 18

Търговия с влияние

Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпления, когато са извършени умишлено:

а) обещаването, даването или предлагането, пряко или непряко, на длъжностно лице или на някое друго лице на каквато и да е наследваща му се облага, за да злоупотреби с неговото действително или предполагаемо влияние, с оглед получаването от администрация или публичен орган на тази държава - страна по конвенцията, на наследваща се облага за истинския подбудител на деянието или за някое друго лице;

б) поискването или приемането, пряко или непряко, от длъжностно лице или от някое друго лице на каквато и да е наследваща му се облага, за да злоупотреби с неговото действително или предполагаемо влияние с оглед получаването от администрация или публичен орган на тази държава - страна по конвенцията, на наследваща се облага.

Член 19

Злоупотреба със служебни функции

Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато е извършена умишлено, на злоупотребата със служебни функции или служебно положение, представляваща изпълнението или неизпълнението от длъжностното лице на действие в нарушение на законите при изпълнението на неговите служебни функции с цел получаване на наследваща се облага за него или за някое друго физическо или юридическо лице.

Член 20

Незаконно обогатяване

Доколкото това е съвместимо с конституцията и с основните принципи на правната ѝ система, всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато е извършено умишлено, на незаконното обогатяване, представляващо значително увеличаване на средствата на длъжностното лице, за което то не може да даде разумно обяснение от гледна точка на законните му доходи.

Член 21

Подкуп в частния сектор

Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпления, когато са извършени умишлено, в хода на осъществяване на икономическа, финансова или търговска дейност на:

а) обещаването, предлагането или даването, пряко или непряко, на лице, което ръководи или работи в каквото и да било качество за предприятие в частния сектор, на каквато и да е наследваща се облага за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба в нарушение на своите задължения;

б) поискването или получаването, пряко или непряко, от лице, което ръководи или работи в каквото и да било качество за предприятие в частния сектор, на каквато и да е наследваща се облага, за него или за някое друго физическо или юридическо лице, за да извърши или да не извърши действие по служба в нарушение на своите задължения.

Член 22

Присвояване на имущество в частния сектор

Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато е извършено умишлено, в хода на икономическа, финансова или търговска дейност на присвояването от лице, което ръководи или работи в каквото и да било качество в предприятие от частния сектор, на имущество, частни средства или ценни книжа или на каквото и да било предмет с определена стойност, поверени му в това му качество.

Член 23

Изпирание на облаги, придобити от престъпление

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право приема такива законодателни и други мерки, които са необходими, за обявяването за престъпления, когато са извършени умишлено на:

а) (i) преобразуването или трансфера на имущество със знанието, че това имущество представлява облага от престъпление с цел да се укрие или прикрие незаконния произход на имуществото или да се помогне на друго лице, което е замесено в извършването на първоначалното престъпление, да избегне правните последици от неговото деяние;

(ii) укриването или прикриването на истинския характер, източник, местонахождение, разпореждане, движение или притежаването на право на собственост или други права, свързани с имущество, със знанието, че това имущество представлява облага от престъпление;

б) в съответствие с основните концепции на правната ѝ система:

(i) придобиването, притежаването или използването на имущество със знанието към момента на получаването му, че това имущество представлява облага от престъпление;

(ii) участието във или заговор за извършване, опит за извършване и помагачество, подбудителство, улесняване и даване на съвети във връзка с извършването на някое от престъпленията по тази конвенция.

2. За целите на прилагането на ал. 1 на този член:

а) всяка държава - страна по конвенцията, се стреми да прилага ал. 1 на този член по отношение на възможно най-широк кръг първоначални престъпления;

б) всяка държава - страна по конвенцията, включва като минимум като първоначални престъпления широк кръг от престъпленията по тази конвенция;

в) за целите на буква "б" на този член първоначалните престъпления включват престъпления, извършени както в рамките на, така и извън юрисдикцията на въпросната държава - страна по конвенцията; престъпленията, извършени извън юрисдикцията на държава - страна по конвенцията, обаче се считат за първоначални престъпления само ако съответното деяние представлява престъпление според правото на държавата, където е извършено деянието, и би било престъпление според правото на държавата - страна по конвенцията, прилагаща този член, както ако деянието е било извършено там;

г) всяка държава - страна по конвенцията, предоставя на Генералния секретар на ООН копия от законите, които приема за изпълнение на задълженията си по този член, както и от последващите изменения на тези закони;

д) ако основните принципи на националното право на държава - страна по конвенцията, изискват това, може да бъде предвидено, че престъпленията по ал. 1 на този член не се прилагат по отношение на лицето, извършило първоначалното престъпление.

Член 24

Укривателство

Без да се накърнява чл. 23 от тази конвенция, всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато е извършено умишлено, след извършването на някое от престъпленията по тази конвенция и без лицето да е участвало в това престъпление, на укриването или продължителното задържане на имущество, когато лицето знае, че имуществото е получено в резултат на извършване на някое от престъпленията по тази конвенция.

Член 25

Създаване на пречки пред правосъдието

Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими за обявяването за престъпление, когато са извършени умишлено, на:

а) използването на физическа сила, заплахи или сплашване или обещаването, предлагането или даването на наследваща се облага, за да се дадат неверни свидетелски показания или да се попречи на даването на свидетелски показания или на представянето на доказателства в хода на производство във връзка с извършването на престъпление по тази конвенция;

б) използването на физическа сила, заплахи или сплашване с цел намеса при изпълнението на служебните задължения на служителите на съдебната система или правоприлагащите органи във връзка с извършването на престъпление по тази конвенция;

нищо от предвиденото в тази алинея не накърнява правото на държавите - страни по конвенцията, да имат законодателство, което защитава и други категории длъжностни лица.

Член 26

Отговорност на юридическите лица

1. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с принципите на националното си право предприема мерките, необходими за въвеждане на отговорност на юридическите лица за участие в престъпленията по тази конвенция.
2. В съответствие с правните принципи на държавите - страни по конвенцията, отговорността на юридическите лица може да бъде наказателна, гражданска или административна.
3. Тази отговорност се предвижда независимо от наказателната отговорност на физическите лица, извършили престъпленията.
4. Всяка държава - страна по конвенцията, в частност гарантира, че юридическите лица, които са подведени под отговорност в съответствие с този член, подлежат на ефективни, пропорционални и възпиращи наказателни или ненаказателни санкции, включително и парични.

Член 27

Съучастие и опит

1. Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки, които са необходими, за обявяването за престъпление съгласно вътрешния закон на участието в качеството на съучастник, помагач или подбудител в престъпление по тази конвенция.
2. Всяка държава - страна по конвенцията, може да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими, за обявяването за престъпление съгласно вътрешния закон на опита за извършване на престъпление по тази конвенция.
3. Всяка държава - страна по конвенцията, може да приеме такива законодателни и други мерки, които са необходими, за обявяването за престъпление съгласно вътрешния закон на подготвянето на престъпление по тази конвенция.

Член 28

Знание, намерение и цел

За знанието, намерението и целта като елементи на престъпленията по тази конвенция може да се прави заключение въз основа на обективни фактически обстоятелства.

Член 29

Давност

Всяка държава - страна по конвенцията, когато това е подходящо, установява във вътрешното си право дълги давностни периоди за започване на процедурите във връзка с престъпленията по тази конвенция, както и по-дълги давностни срокове и спиране на давностните срокове, когато предполагаемият извършител е избегнал правосъдието.

Член 30

Наказателно преследване, присъди и санкции

1. Всяка държава - страна по конвенцията, гарантира, че извършването на престъпление, предвидено в съответствие с тази конвенция, се санкционира, като се взема предвид тежестта на престъплението.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема необходимите мерки, за да постигне или поддържа в съответствие с принципите на правната си система и с конституционните си принципи подходящ баланс между имунитетите и юрисдикционните привилегии, предоставяни на нейните длъжностни лица за изпълнение на техните функции, както и възможността, когато това е необходимо, за ефективно разследване, наказателно преследване и издаване на присъди за престъпленията по тази конвенция.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, се стреми да гарантира, че дискреционните правомощия, предвидени във вътрешното ѝ законодателство във връзка с наказателното преследване на лица за престъпления по тази конвенция, се упражняват с оглед увеличаване ефективността на правозащитните мерки по отношение на тези престъпления, като се отчита и необходимостта от ограничаване извършването на такива престъпления.

4. В случай на престъпление по тази конвенция всяка държава - страна по конвенцията, предприема необходимите мерки в съответствие с вътрешното си законодателство и при зачитане правата на защитата, за да гарантира, че условията във връзка с решението за освобождаване по време на разглеждане на делото или на неговото обжалване са съобразени с необходимостта от гарантиране присъствието на обвиняемия на последващите стадии на наказателното производство.

5. Всяка държава - страна по конвенцията, взема предвид тежестта на престъпленията при обсъждане на евентуално предсрочно освобождаване или освобождаване с изпитателен срок на лица, осъдени за извършването на такива престъпления.

6. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система разглежда възможността за предвиждане на процедури, чрез които длъжностно лице, обвинено в извършването на престъпление, установено в съответствие с тази конвенция, може, когато това е подходящо, да бъде отстранено, спряно от изпълняване на длъжността или назначено на друга длъжност от съответния компетентен орган при зачитане на принципа за презумпцията за невиновност.

7. Когато е обезпокоена от тежестта на престъплението, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система разглежда възможността за предвиждане на процедури за дисквалификация чрез съдебно решение или по друг подходящ начин за период от време, определен във вътрешното законодателство, като не допуска лицата, осъдени за престъпления по тази конвенция, да:

а) заемат публична длъжност;

б) заемат длъжност в предприятие, което е изцяло или отчасти държавна собственост.

8. Алинея 1 от този член не накърнява правото на съответните компетентни органи да вземат дисциплинарни мерки срещу държавните служители.

9. Разпоредбите на тази конвенция не накърняват принципа, че правото за установяване състава на престъпленията по тази конвенция, както и на полагащите се средства за юридическа защита и правните принципи, гарантиращи законосъобразното поведение, принадлежи на съответните държави - страни по конвенцията, както и принципа, че тези престъпления се преследват и наказват в съответствие с вътрешното им законодателство.

10. Държавите - страни по конвенцията, полагат усилия за насърчаване на

реинтеграцията в обществото на лица, осъдени за престъпления, установени в съответствие с тази конвенция.

Член 31

Замразяване, изземване и конфискация

1. Държавите - страни по конвенцията, във възможно най-голямата степен в рамките на собствената си правна система приемат необходимите мерки за извършване на конфискация на:

а) облагите, получени от престъпления по тази конвенцията, или на имущество на стойност, съответстваща на тези облаги;

б) имущество, оборудване или други помощни средства, използвани или предназначени за използване при извършване на престъпленията по тази конвенция.

2. Държавите - страни по конвенцията, приемат такива мерки, които са необходими, за да позволяват идентифицирането, проследяването, замразяването и изземването на предметите по ал. 1 на този член с оглед последваща конфискация.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, приема в съответствие с вътрешното ѝ право такива законодателни и други мерки, които са необходими за регламентиране на разпореждането на компетентните органи със замразено, иззето или конфискувано имущество в съответствие с ал. 1 и 2 на този член.

4. В случаите, когато облагите от престъпление са били частично или изцяло преобразувани или превърнати в друг вид движимо или недвижимо имущество, мерките по този член се прилагат по отношение на това имущество.

5. В случаите, когато облагите от престъпление са смесени с имущество, придобито със законни средства, това имущество, независимо от замразяването и изземването, подлежи на конфискация до размера на незаконно реализираните средства.

6. По отношение на приходи или други ползи, извлечени от облаги от престъпление или от имущество, получено в резултат на преобразуване или превръщане на придобитото от престъпление, както и от имущество, смесено с друго придобито чрез престъпление имущество, мерките по този член се прилагат по същия начин и в степента, в която те се прилагат спрямо облагите от престъпление.

7. За целите на прилагането на този член и на чл. 55 от тази конвенция всяка държава - страна по конвенцията, упълномощава своите съдилища и други компетентни органи да изискват представянето или изземването на банкови, финансови или търговски документи.

Държава - страна по конвенцията, не може да откаже предприемането на действия съгласно разпоредбите на тази алинея на основание запазване на банкова тайна.

8. Държавите - страни по конвенцията, могат да разгледат възможността за въвеждане на изискване деецът да доказва законния произход на приходите или имуществото, за които се предполага, че са придобити чрез престъпление, или на друго имущество, подлежащо на конфискация, доколкото такова изискване съответства на принципите на вътрешното право и на характера на съдебното или друг вид производство.

9. Разпоредбите на този член няма да се тълкуват във вреда на правата на добросъвестни трети страни.

10. Нищо в този член не накърнява принципа, че мерките, споменати в него, се

определят и прилагат в съответствие и при спазване на разпоредбите на вътрешното право на съответната държава - страна по конвенцията.

Член 32

Защита на свидетели, експерти и пострадали

1. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема подходящи мерки в съответствие с правната ѝ система и според възможностите, с които разполага, за осигуряване на ефективна защита при опасност от отмъщение или сплашване на свидетели и експерти в наказателното производство, които дават показания за престъпления по тази конвенция, както и ако е необходимо, на роднини и други техни близки.

2. Без това да засяга правата на обвиняемия, включително правото на справедлив процес, мерките по ал. 1 на този член могат да включват, *inter alia*:

а) определяне на ред за физическа защита на такива лица, като например, доколкото е необходимо и осъществимо, преместване или даване на разрешение, когато това е уместно, за неразкриване или частично разкриване на информация, свързана със самоличността и местонахождението им;

б) установяване на такива правила по отношение на доказателствата, които да позволяват на свидетелите и експертите да дават свидетелски показания по начин, осигуряващ безопасността им, като разрешаване на използването на комуникационни технологии - видеовръзки или други подходящи средства.

3. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за сключване на споразумения или договорености с други държави за преместване на лицата по ал. 1 на този член.

4. Мерките, предвидени в този член, се прилагат и по отношение на пострадалите от престъпления, когато те са свидетели.

5. Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с вътрешното си законодателство дава възможност мненията и притесненията на пострадалите от престъпления да бъдат представени и разгледани на подходящ етап от наказателното производство срещу извършителите по начин, който не накърнява правата на защита.

Член 33

Защита на лица, предоставящи информация

Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за включване в правната ѝ система на подходящи мерки за осигуряване на защита срещу неоправдано отношение към всяко лице, което съобщи на компетентните органи добросъвестно и при наличието на разумни основания факти, свързани с престъпленията по тази конвенция.

Член 34

Последици на корупционните актове

При зачитане на добросъвестно придобити права от трети лица всяка държава – страна по конвенцията, предприема мерки в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право, за да посрещне последиците от корупцията. В този контекст държавите - страни по конвенцията, могат да разглеждат корупцията като релевантен фактор в съдебните процедури или за да анулират или унищожат договор, да оттеглят съгласие или друго подобно правно действие, или да предприемат каквото и да било друго изправително действие.

Член 35

Обезщетение за вреди

Всяка държава - страна по конвенцията, предприема такива мерки, които са необходими в съответствие с вътрешното ѝ право, за да гарантира, че лицата, претърпели вреди в резултат на корупционни актове, имат право да предприемат правни действия срещу отговорните за причиняването на щетите, за да получат обезщетение.

Член 36

Специализирани органи

Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на правната ѝ система гарантира съществуването на орган или органи или лица, специализирани в борбата с корупцията чрез правоприлагане. На този орган или органи или лица се гарантира независимост в съответствие с основните принципи на правната система на съответната държава - страна по конвенцията, за да могат да изпълняват функциите си ефективно и без оказване на неправомерно влияние. Тези лица или персоналът на този орган или на тези органи трябва да са подходящо обучени и да притежават средства за изпълнение на техните задачи.

Член 37

Сътрудничество с правоприлагащите органи

1. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема подходящи мерки за поощряване на лицата, които участват или са участвали в извършването на престъпление по тази конвенция, да осигуряват информация, която може да бъде полезна за компетентните органи за целите на разследването и доказването, както и да предоставят фактическа, конкретна помощ на компетентните органи, която може да допринесе за лишаването на извършителите на престъпление от придобитото чрез престъпление или за възстановяване на средствата от придобитото чрез престъпление.
2. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да предвиди възможност за смекчаване в подходящи случаи на наказанието на обвиняем, който е оказал съществено съдействие по време на разследването или на съдебното производство за престъпление по тази конвенция.
3. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да предостави в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право имунитет срещу наказателно преследване на лица, оказали съществено съдействие по време на разследването или съдебното производство за престъпление по тази конвенция.
4. На тези лица се предоставя, *mutatis mutandi*, защитата, предвидена в чл. 32 на тази конвенция.
5. Когато лицето по ал. 1 на този член се намира на територията на една от държавите - страни по конвенцията, и може да окаже съществено съдействие на компетентните органи на друга държава - страна по конвенцията, тези държави могат да разгледат възможността за сключване на споразумения или договорености в съответствие с вътрешното си законодателство относно евентуално предприемане от страна на втората държава на мерките по ал. 2 и 3 на този член.

Член 38

Сътрудничество между националните органи

Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива мерки, които са необходими, за да насърчава в съответствие с вътрешното ѝ законодателство сътрудничеството между нейните публични органи, както и длъжностни лица, от една страна, и между органите, отговорни за разследването и наказателното преследване на престъпленията, от друга страна. Това сътрудничество може да включва:

- а) информирание на последните органи, по тяхна инициатива, когато съществуват разумни основания да се предполага, че е извършено престъпление по чл. 15, по чл. 21 и по чл. 23 от тази конвенция; или
- б) предоставяне, при поискване, на последните органи на цялата необходима информация.

Член 39

Сътрудничество между правоприлагащите органи и частния сектор

1. Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива мерки, които са необходими, за да насърчава в съответствие с вътрешното си законодателство сътрудничеството между националните органи за разследване и наказателно преследване и юридически лица в частния сектор, в частност финансови институции, във връзка с въпросите, свързани с извършването на престъпления по тази конвенция.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за насърчаване на нейните граждани и други лица с обичайно местопребиваване на нейна територия да съобщават на националните органи за разследване и наказателното преследване за извършването на престъпления по тази конвенция.

Член 40

Банкова тайна

Всяка държава - страна по конвенцията, гарантира, че в случай на провеждане на национално наказателно разследване на престъпления по тази конвенция съществуват подходящи механизми, които са на разположение в рамките на вътрешната ѝ правна система, за да се преодолеят пречките, които могат да възникнат от прилагането на законите, свързани с банковата тайна.

Член 41

Криминални досиета

Всяка държава - страна по конвенцията, може да приеме такива законодателни или други мерки, които са необходими, за вземане под внимание при условия и за цели, които счита за необходими, на предишни осъждания в други държави на предполагаемия извършител с цел използването на тази информация в наказателни производства за престъпления по тази конвенция.

Член 42

Юрисдикция

1. Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива мерки, които са необходими за установяване на своята юрисдикция по отношение на престъпленията по тази конвенция, когато:

- а) престъплението е извършено на територията на тази държава - страна по

конвенцията; или

б) престъплението е извършено на борда на плавателен съд, плаващ под флага на тази държава - страна по конвенцията, или на борда на въздухоплавателно средство, регистрирано по законите на същата държава по време на извършване на престъплението.

2. В съответствие с чл. 4 от тази конвенция държава - страна по нея, може да установи юрисдикция по отношение на всяко такова престъпление, когато:

а) престъплението е извършено срещу гражданин на тази държава; или

б) престъплението е извършено от гражданин на тази държава - страна по конвенцията, или от лице без гражданство, което обичайно пребивава на нейна територия;

или

в) престъплението е едно от престъпленията по чл. 23, ал. 1 (ii) от тази конвенция и е извършено извън територията на страната, с оглед извършване на престъпление по чл. 23, ал.1 (а) (i) или (ii) или по (б) (i) на тази конвенция на нейната територия;

г) престъплението е извършено срещу тази държава - страна по конвенцията.

3. За целите на чл. 44 от тази конвенция всяка държава - страна по нея, приема такива мерки, които са необходими, за да установи юрисдикцията си по отношение на престъпленията по тази конвенция, когато предполагаемият извършител на престъплението се намира на нейна територия и не може да бъде екстрадиран единствено на основание, че е неин гражданин.

4. Всяка държава - страна по конвенцията, може също така да приеме такива мерки, които са необходими, за да установи юрисдикцията си по отношение на престъпленията по тази конвенция, когато предполагаемият извършител на престъплението се намира на нейна територия и тази държава не го екстрадира.

5. В случай че държава - страна по конвенцията, упражняваща юрисдикцията си по ал. 1 или 2 от този член, бъде уведомена или научи по друг начин, че една или повече други държави - страни по конвенцията, провеждат разследване, наказателно преследване или съдебен процес по един и същи случай, компетентните им власти следва по целесъобразност да проведат консултации една с друга с оглед координиране на действията си.

6. Без да накърнява нормите на общото международно право, тази конвенция не изключва упражняването на наказателната юрисдикция от държава - страна по конвенцията, в съответствие вътрешното ѝ право.

Глава IV

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 43

Международно сътрудничество

1. Държавите - страни по конвенцията, си сътрудничат в областта на наказателните дела в съответствие с чл. 44 и 50 от тази конвенция. Когато това е подходящо и в съответствие с вътрешната им правна система, държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността да си предоставят помощ в областта на разследването и на гражданските и административните производства, свързани с корупция.

2. По отношение на въпросите, свързани с международното сътрудничество, когато се изисква наличието на двойна наказуемост, се счита, че същата е

налице, независимо от това, дали законите на замолената държава - страна по конвенцията, поставят престъплението в същата категория или го дефинират със същата терминология както правото на молещата държава - страна по конвенцията, ако поведението, изискуемо за осъществяване на престъплението, за което се иска помощ, представлява престъпление според законодателството на двете държави - страни по конвенцията.

Член 44

Екстрадиция

1. Този член се прилага по отношение на престъпленията по тази конвенция, ако лицето, чиято екстрадиция се иска, се намира на територията на замолената държава - страна по конвенцията, в случай че престъплението, за което се иска екстрадиция, е наказуемо съгласно вътрешното право както на молещата, така и на замолената държава - страна по конвенцията.

2. Независимо от предвиденото в ал. 1 на този член държава - страна по конвенцията, чието право позволява това, може да допусне екстрадиция на лице за всяко престъпление по тази конвенция, което не е наказуемо съгласно вътрешното ѝ право.

3. Ако молбата за екстрадиция включва няколко отделни престъпления, за поне едно от които се допуска екстрадиция по този член, и престъпления, за които не се допуска екстрадиция поради срока на лишаването от свобода, с които се наказва съответното престъпление, но последните са свързани с престъпления по тази конвенция, замолената държава - страна по конвенцията, може да приложи този член и по отношение на тези престъпления.

4. Всяко от престъпленията, за които се прилага този член, се счита за престъпление, за което се допуска екстрадиция съгласно всеки един договор за екстрадиция, сключен между държавите - страни по конвенцията. Държавите - страни по конвенцията, се задължават да включват такива престъпления като престъпления, за които се допуска екстрадиция, във всеки договор за екстрадиция, който сключват помежду си. Държава - страна по конвенцията, чието право допуска това, в случай че използва тази конвенция като основание за екстрадиция, няма да счита нито едно от престъпленията по тази конвенция за политически престъпления.

5. В случай че държава - страна по конвенцията, която поставя като условие за допускане на екстрадиция съществуването на договор, получи молба за екстрадиция от държава - страна по конвенцията, с която няма сключен договор за екстрадиция, тя може да счита тази конвенция за правно основание за допускане на екстрадиция по отношение на всяко престъпление, за което се прилага този член.

6. Държава - страна по конвенцията, която поставя като условие за допускане на екстрадиция съществуването на договор, е длъжна:

- а) при депозирането на своя документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване към тази конвенция да информира Генералния секретар на ООН дали счита тази конвенция за правно основание за сътрудничество с останалите държави - страни по конвенцията, по отношение на екстрадицията;
- б) в случай че не разглежда тази конвенция като правно основание за сътрудничество по отношение на екстрадицията, по възможност, се стреми да сключва договори за екстрадиция с другите държави - страни по тази конвенция, с оглед прилагането на този член.

7. Държавите - страни по конвенцията, които не поставят като условие за допускане на екстрадиция съществуването на договор, считат престъпленията, за които се прилага този член, за престъпления, за които те могат да поискат екстрадиция помежду си.

8. Екстрадицията се извършва при спазване на условията, предвидени във вътрешното право на замолената държава - страна по конвенцията, или в приложимите договори за екстрадиция, включително, *inter alia*, на условията, свързани с изискването за минимален размер на наказанието при екстрадиция и основанията, при наличието на които замолената държава - страна по конвенцията, може да откаже екстрадиция.

9. Държавите - страни по конвенцията, при спазване на вътрешното им законодателство полагат усилия за ускоряване на процедурите по екстрадиция и за опростяване на свързаните с тях изисквания за доказване по отношение на всяко престъпление, за което се прилага този член.

10. В съответствие с разпоредбите на вътрешното ѝ законодателство и международните договори, по които е страна, замолената държава - страна по конвенцията, при наличие на съответна молба от молещата държава - страна по конвенцията, и след като се е уверила, че обстоятелствата по тази молба го изискват и са неотложни, може да задържи лицето, чиято екстрадиция се иска, когато то се намира на нейна територия, или да предприеме други мерки, необходими за осигуряването на неговото присъствие по време на процедурите по екстрадиция.

11. Държава - страна по конвенцията, на чиято територия се намира предполагаемият извършител и която отказва екстрадиция за престъпление, спрямо което се прилага този член на основание, че лицето е неин гражданин, е длъжна при постъпване на молба от държава - страна по конвенцията, поискала екстрадиция, незабавно да предостави случая на компетентните ѝ органи за целите на наказателното преследване. Последните вземат решения и водят производството по същия начин както в случаите на тежки престъпления съгласно вътрешното законодателство на тази държава - страна по конвенцията. Заинтересуваните държави - страни по конвенцията, си сътрудничат особено по отношение на процедурата и доказването с оглед гарантиране ефективността на наказателното производство.

12. Във всички случаи, когато държава - страна по конвенцията, може по силата на вътрешното ѝ законодателство да екстрадира или по друг начин да предаде свой гражданин единствено при условие, че последният ще ѝ бъде върнат за изпълнение на присъдата, наложена му в резултат на съдебен процес или друго производство, за което е била поискана екстрадицията, и при условие, че тази държава и държава - страна по конвенцията, поискала екстрадиция, са постигнали съгласие по това и други приемливи и за двете страни условия, то тази условна екстрадиция или предаване на лицето по друг начин е достатъчно основание за отпадане на задълженията, предвидени в ал. 11 на този член.

13. В случай че екстрадиция, поискана с цел изпълнение на присъда, бъде отказана на основание, че лицето е гражданин на замолената държава - страна по конвенцията, то последната следва да разгледа възможността за изпълнение на наложената му в съответствие с вътрешното законодателство на молещата държава - страна по конвенцията, присъда или на оставащата за изтърпяване част от наказанието, при условие че вътрешното ѝ законодателство позволява това и в съответствие с изискванията на това законодателство,

доколкото е постъпило съответно искане от молещата държава - страна по конвенцията.

14. На всяко лице, по отношение на което е задействана процедура за някое от престъпленията, спрямо които се прилага този член, следва да се осигури справедливо отношение през всички етапи на производството, включително възможност да се ползва от правата и гаранциите по вътрешното законодателство на държавата, на чиято територия се намира лицето.

15. Тази конвенция по никакъв начин не създава задължение за извършване на екстрадиция в случаите, когато замолената държава - страна по конвенцията, има сериозни основания да счита, че искането за екстрадиция е направено с цел осъществяване на наказателно преследване или налагане на наказание по отношение дадено лице, основано на неговия пол, раса, вероизповедание, националност, етнически произход или политически убеждения, или че удовлетворяването на това искане може да доведе до влошаване на положението на лицето поради някоя от гореспоменатите причини.

16. Държавите - страни по конвенцията, не могат да откажат да удовлетворят молба за екстрадиция единствено на основание, че съответният случай включва и фискални въпроси.

17. Преди да откаже екстрадиция, замолената държава - страна по конвенцията, при необходимост се консултира с молещата държава - страна по конвенцията, и ѝ дава достатъчна възможност да предостави своето становище, както и информация в подкрепа на твърденията си.

18. Държавите - страни по конвенцията, се стремят да сключват двустранни и многостранни споразумения и договорености за екстрадиция с цел повишаване на ефективността на процедурите по екстрадиция.

Член 45

Трансфер на осъдени лица

Държавите - страни по конвенцията, могат да разглеждат възможността за сключване на двустранни и многостранни споразумения или договорености за трансфер на тяхна територия на лица, осъдени на затвор или на други форми на лишаване от свобода за престъпления, установени в съответствие с тази конвенция, с оглед на изпълнението на присъдата.

Член 46

Правна помощ

1. Държавите - страни по конвенцията, в процеса на разследването, наказателното преследване и съдебното производство си оказват взаимна правна помощ във възможно най-голям обем по отношение на престъпленията, обхванати от тази конвенция.

2. Взаимната правна помощ се предоставя във възможно най-голям обем и в съответствие със законодателството, договорите, споразуменията и договореностите, по които замолената държава - страна по конвенцията, е страна по отношение на разследвания, наказателни преследвания и съдебни производства за престъпления, за които в замолената държава - страна по конвенцията, може да се търси отговорност на юридически лица в съответствие с чл. 26 от тази конвенция.

3. Правна помощ по този член може да бъде поискана за:

- а) събиране на доказателства и свидетелски показания;
- б) връчване на съдебни документи;

- в) извършване на претърсвания и изземвания и замразяване;
- г) проверка на вещи или места;
- д) предоставяне на информация, доказателствен материал и експертни заключения;
- е) предоставяне на оригинали или заверени копия на документи, включително държавна, банкова, финансова, корпоративна или търговска документация;
- ж) идентифициране или проследяване на облаги от престъпление, имущество, средства, използвани за извършване на престъпление, и други материали, които биха могли да послужат за целите на доказването;
- з) улесняване доброволното явяване на лица в молещата държава - страна по конвенцията;
- и) оказване на всякакъв вид съдействие, което не противоречи на вътрешното законодателство на замолената държава - страна по конвенцията;
- й) идентифициране, замразяване и проследяване на облаги от престъпление в съответствие с разпоредбите на глава V на тази конвенция;
- к) възстановяване на средства в съответствие с разпоредбите на глава V на тази конвенция.

4. При спазване на вътрешното законодателство компетентните органи на дадена държава - страна по конвенцията, могат да предоставят на съответните компетентни органи на друга държава - страна по конвенцията, информация, отнасяща се до дадено престъпление и без да е отправено искане за това, когато считат, че предоставянето на такава информация може да подпомогне започването или успешното приключване на разследване или наказателно преследване или че би могло да доведе до отправяне на искане от страна на последната, в съответствие с разпоредбите на тази конвенция.

5. Предоставянето на информация по ал. 4 на този член се извършва по начин, който няма да затрудни разследването или наказателното преследване в държавата, чиито компетентни органи предоставят информацията. Компетентните органи, получили информацията, са длъжни да се съобразяват с постъпило искане за запазване поверителността на въпросната информация, включително и когато то е за определен срок, или са поставени ограничения за нейното ползване. Това изискване в никакъв случай не лишава държавите - страни по конвенцията, от възможността по време на процеса да оповестяват информация, оневиняваща обвиняемия. В тези случаи страната, на която е била предоставена информацията, уведомява страната, която я е предоставила, преди разкриването ѝ и провежда консултации с нея, ако това бъде поискано. В изключителни случаи, когато не е възможно предварително уведомяване, държавата, получила информацията, незабавно уведомява държавата, която я е предоставила, за разкриването.

6. Разпоредбите на този член по никакъв начин не засягат задълженията, поети по двустранни или многостранни договори, с които изцяло или отчасти се уреждат или предстои да бъдат уредени въпроси на взаимната правна помощ.

7. Алинеи 9 до 29 на този член се прилагат спрямо молби, отправени в съответствие с разпоредбите на този член, когато съответните държави - страни по конвенцията, не са обвързани с договор за правна помощ. Когато тези държави - страни по конвенцията, са обвързани от такъв договор, се прилагат съответните разпоредби на договора, освен ако държавите се споразумеят за прилагането на ал. 9 до 29 от този член. Държавите - страни по конвенцията, се приканват да прилагат въпросните алинеи, ако това ще улесни сътрудничеството между тях.

8. Държавите - страни по конвенцията, не могат да откажат предоставянето на правна помощ единствено на основание запазването на банкова тайна.

9. (а) В случай че не е налице двойна наказуемост при отговора на отправена молба за правна помощ по този член, замолена държава - страна по конвенцията, отчита целите на тази конвенция, както са посочени в чл. 1 ;

(б) държавите - страни по конвенцията, могат да откажат предоставянето на правна помощ в съответствие с този член в случаите, когато не е налице двойна наказуемост;

замолена държава - страна по конвенцията, може обаче, доколкото това съответства на основните принципи на правната ѝ система, да предостави сътрудничество, което не включва действия на принуда; такова сътрудничество може да бъде отказано, ако молбата се отнася до незначителни въпроси или въпроси, за които търсеното сътрудничество или помощ може да бъде предоставено съгласно други разпоредби от тази конвенция;

(в) всяка държава - страна по конвенцията, може да разгледа възможността за приемане на такива мерки, които може да са необходими, за да ѝ позволят да предоставя правна помощ в по-широк обем по този член, в случай че не е налице двойна наказуемост.

10. Лице, което е задържано или излежава присъда на територията на дадена държава - страна по конвенцията, и чието присъствие в друга държава - страна по конвенцията, е поискано за целите на идентифицирането, даването на свидетелски показания или подпомагането по някакъв друг начин на събирането на доказателства за целите на разследването, наказателното преследване или съдебния процес за престъпления по тази конвенция, може да бъде прехвърлено при следните условия:

а) ако лицето е информирано за обстоятелствата около прехвърлянето и доброволно е дало съгласието си;

б) компетентните органи на двете държави - страни по конвенцията, се съгласят за това при определени от тях подходящи условия.

11. За целите на ал. 10 на този член:

а) държава - страна по конвенцията, в която е прехвърлено лицето, има право и се задължава да го задържи под арест, освен когато е изрично поискано или разрешено друго от страна на държавата, извършила прехвърлянето му;

б) държава - страна по конвенцията, в която лицето е прехвърлено, е длъжна своевременно да изпълни задължението си за връщането му на държавата, която го е прехвърлила, съгласно предварително уговореното или друго, за което компетентните органи на двете държави са се съгласили;

в) държава - страна по конвенцията, в която лицето е прехвърлено, не може да изисква от държавата, извършила прехвърлянето, да задейства процедура по екстрадиция за неговото връщане;

г) по отношение на прехвърленото лице срокът на изтърпяното от него наказание в държавата, от която същото е било прехвърлено, се намалява със съответния период от време, прекаран в арест в държавата, в която лицето е прехвърлено.

12. Лицето, което предстои да бъде прехвърлено в съответствие с ал. 10 и 11 на този член, не може да бъде подлагано на наказателно преследване, задържане, наказване или каквото и да било друго ограничаване на личната му свобода на територията на държавата, на която то се прехвърля, за действия, бездействия или присъди, наложени му преди напускането на територията на

държавата, от която лицето е прехвърлено, освен със съгласието на държавата, която го прехвърля, независимо от неговата националност.

13. Всяка държава - страна по конвенцията, определя централен орган, в чиито правомощия е приемането на молби за правна помощ и тяхното изпълнение или препращането им към съответни органи по компетентност. Когато в рамките на дадена държава - страна по конвенцията, има особен район или територия с различна система за правна помощ, тя може да определи и отделен централен орган, който да упражнява в съответния регион или територия функции, идентични с тези на основния орган. Централните органи осигуряват бързо и точно изпълнение или прехвърляне по компетентност на получените молби. В случаите, когато централният орган прехвърли дадена молба по компетентност, той следва да съдейства за бързото ѝ и точно изпълнение.

Генералният секретар на ООН се уведомява за определения от всяка държава - страна по конвенцията, централен орган едновременно с депозиране на съответния документ за ратификация, приемане или одобрение или за присъединяване към тази конвенция.

Молбите за правна помощ, както и всякакви други, свързани с тях съобщения, се отправят до централните органи, определени от държавите - страни по конвенцията. Това изискване не засяга правото на държавите - страни по конвенцията, да изискват молбите и съобщенията да бъдат изпращани по дипломатически път, а при спешни обстоятелства и при наличие на съгласие между съответните държави - страни по конвенцията - и чрез Международната организация на криминалната полиция, ако това е възможно.

14. Молбите се отправят писмено или когато е възможно, чрез всякакви други средства, при които може да се получи писмен документ на език, приемлив за замолената държава - страна по конвенцията, и при условия, които да дадат възможност на тази държава да установи автентичността на документа. Генералният секретар на ООН се уведомява за езика или езиците, приемливи за всяка държава - страна по конвенцията, едновременно с депозиране на нейния документ за ратификация, приемане, одобрение или за присъединяване към тази конвенция. При неотложни обстоятелства по взаимно съгласие на съответните държави - страни по конвенцията, молбите могат да се отправят и устно, като впоследствие се изпраща писмено потвърждение.

15. В молбата за взаимна правна помощ се посочва:

- а) органът, който отправя искането;
- б) предметът и характерът на разследването, наказателното преследване или съдебното производство, за които се отнася искането, и името и функциите на институцията, предприела съответно разследването, наказателното преследване или съдебното производство;
- в) кратко изложение на релевантните факти освен по отношение на искания за връчване на съдебни документи;
- г) описание на исканото съдействие и конкретната процедура, която молещата държава - страна по конвенцията, би искала да се следва;
- д) когато е възможно - самоличността, местонахождението и националността на съответните лица; и
- е) целта, поради която се иска представянето на доказателства, информация или извършването на определени действия.

16. Замолената държава - страна по конвенцията, може да иска допълнителна

информация, когато тя е необходима за изпълнението на молбата, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство или когато информацията може да подпомогне изпълнението ѝ.

17. Всяка молба се изпълнява в съответствие с вътрешното законодателство на замолената държава - страна по конвенцията, и доколкото това не противоречи на вътрешното законодателство и когато е възможно - в съответствие с процедурите, посочени в искането.

18. Когато е възможно и в съответствие с основните принципи на вътрешното право, когато дадено лице е на територията на държава - страна по конвенцията, и трябва да бъде изслушано като свидетел или експерт от съдебните органи на друга държава - страна по конвенцията, първата държава - страна по конвенцията, може по искане на втората да разреши изслушването да стане чрез видеоконферентна връзка в случай, че не е възможно или е нежелателно въпросното лице да се явява лично на територията на молящата държава - страна по конвенцията. Държавите - страни по конвенцията, могат да се споразумеят изслушването да се извърши от съдебен орган на молящата държава - страна по конвенцията, в присъствието на съдебен орган на замолената държава - страна по конвенцията.

19. Молящата държава - страна по конвенцията, не може да предава или използва информацията или доказателствата, предоставени от замолената държава - страна по конвенцията, в разследване, наказателно преследване или съдебно производство за цели, различни от посочените в молбата, без предварителното съгласие на замолената държава -

страна по конвенцията. Тази алинея не може да представлява пречка молящата държава - страна по конвенцията, да разкрие по време на производство информация или доказателства, които оневиняват обвиняемия. В последния случай молящата държава - страна по конвенцията, уведомява замолената държава - страна по конвенцията, преди разкриването на информацията и се консултира с нея, ако това бъде поискано. Когато в изключителни случаи предварително уведомяване не е възможно, молящата държава - страна по конвенцията, информира замолената държава - страна по конвенцията, за разкриването на информацията без отлагане.

20. Молящата държава - страна по конвенцията, може да поиска от замолената държава - страна по конвенцията, да запази поверителността на факта и съдържанието на молбата освен в степента, необходима за изпълнението ѝ. Ако замолената държава - страна по конвенцията, не може да се съобрази с искането за поверителност, тя трябва незабавно да информира за това молящата държава - страна по конвенцията.

21. Правна помощ може да бъде отказана, когато:

а) молбата не отговаря на изискванията на този член;

б) замолената държава - страна по конвенцията, смята, че изпълнението на поставено с молбата искане би могло да доведе до накърняване на нейния суверенитет, сигурност, обществен ред или други съществени интереси;

в) органите на замолената държава - страна по конвенцията, по силата на вътрешното ѝ законодателство нямат право да извършат действията, поискани с молбата, в случаи на разследване, повдигане на обвинение или съдебно производство за подобни престъпления, попадащи под тяхна юрисдикция;

г) по отношение на взаимната правна помощ изпълнението на искането би било в противоречие с правната система на замолената държава - страна по конвенцията.

22. Държавите - страни по конвенцията, не могат да отхвърлят молба за правна помощ единствено на основание, че престъплението включва и финансови въпроси.

23. В случаите на отказ за предоставяне на правна помощ трябва да бъдат посочени основанията за това.

24. Замолената държава - страна по конвенцията, изпълнява исканията, поставени с молбата за правна помощ, във възможно най-кратък срок, като се стреми максимално да се съобразява и с посочените от молещата държава - страна по конвенцията, срокове и с причините, поради които се иска тяхното спазване, като е за предпочитане те да се посочват в молбата за правна помощ. Замолената държава - страна по конвенцията, следва да се съобразява с разумните искания на молещата държава - страна по конвенцията, за ускоряване изпълнението на молбата. Молещата държава - страна по конвенцията, следва незабавно да информира замолената държава - страна по конвенцията, в случай че търсеното съдействие вече не е необходимо.

25. Предоставянето на правна помощ може да бъде отложено от замолената държава - страна по конвенцията, на основание, че ще попречи на текущо разследване, наказателно преследване или съдебно производство.

26. Преди да откаже изпълнението на искането в съответствие с ал. 21 или да го отложи в съответствие с ал. 25 на този член, замолената държава - страна по конвенцията, се консултира с молещата държава - страна по конвенцията, с оглед обсъждане на възможността за оказване на съдействие в срокове и при условия, които тя смята за подходящи. Ако молещата държава - страна по конвенцията, приеме това съдействие, тя следва да се съобразява с определените условия.

27. Без това да засяга прилагането на ал. 12 на този член, свидетел, експерт или друго лице, което по искане на молещата държава - страна по конвенцията, се съгласи да даде показания във висящ процес или да подпомогне дадено разследване, повдигане на обвинение или съдебен процес на територията на молещата държава - страна по конвенцията, не може да бъде съдено, задържано, наказвано или да бъдат налагани някакви други ограничения на личната му свобода на същата територия във връзка с действия, бездействия или присъди, издадени преди неговото или нейното напускане на територията на замолената държава - страна по конвенцията. Това изискване отпада, когато свидетелят, експертът или друго лице в продължение на 15 последователни дни или на друг уговорен от държавите - страни по конвенцията, период, считан от датата, на която той или тя официално са били информирани, че тяхното присъствие вече не се изисква от съдебните власти, имали са възможност да напуснат, но независимо от това са останали доброволно на територията на молещата държава - страна по конвенцията, или след като са я напуснали, са се върнали по собствено желание.

28. Обикновените разходи по изпълнението на дадено искане се поемат от замолената държава - страна по конвенцията, освен ако между заинтересуваните държави - страни по конвенцията, не е уговорено друго. Ако за изпълнението на искането са необходими или ще бъдат необходими значителни или необичайно големи разходи, държавите - страни по конвенцията, се консултират за определяне на срока, условията и начина, по който ще се поемат разходите по изпълнението на исканията.

29. Замолената държава - страна по конвенцията:

а) осигурява на молещата държава - страна по конвенцията, копия на преписки или други документи или информация, която по силата на вътрешното ѝ законодателство е общодостъпна;

б) може по своя преценка да предостави на молещата държава - страна по конвенцията, изцяло, отчасти или при условия, които счита за необходими, копия на официални преписки или други документи или информация, която по силата на вътрешното ѝ законодателство е общодостъпна.

30. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за сключване на двустранни или многостранни споразумения и договорености за осъществяване целите на този член, за да подпомогнат практически или да разширят прилагането на неговите разпоредби.

Член 47

Трансфер на наказателни производства

Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за трансфер една на друга на производствата за наказателно преследване на престъпленията по тази конвенция в случаите, в които считат, че такъв трансфер е в интерес на правосъдието, и особено в случаите, когато са намесени няколко юрисдикции, с оглед концентрирането на наказателното преследване.

Член 48

Сътрудничество в областта на правоприлагането

1. Държавите - страни по конвенцията, сътрудничат тясно помежду си в съответствие със съответните вътрешноправни и административни системи с оглед увеличаването на ефективността на действията по правоприлагане, свързани с борбата срещу престъпленията по тази конвенция. Държавите - страни по конвенцията, в частност, предприемат ефективни мерки за:

а) да разширяват и когато е необходимо, да създават канали за комуникация между компетентните органи, институции и служби с цел улесняване на сигурния и бърз обмен на информация по всички аспекти, свързани с престъпленията по тази конвенция, включително, ако държавите - страни по конвенцията, сметат това за подходящо - връзки с други престъпни дейности;

б) да сътрудничат с други държави - страни по конвенцията, при провеждане на разследвания на престъпления по тази конвенция относно:

(i) самоличността, местонахождението и дейността на лицата, заподозрени, че са замесени в такива престъпления, или местонахождението на други замесени лица;

(ii) движението на облагите от престъпления или имущество, придобито в резултат на извършването на такива престъпления;

(iii) движението на имущество, оборудване или други средства, които са използвани или са предназначени да бъдат използвани при извършването на такива престъпления;

в) да осигуряват, когато това е подходящо, нужните предмети или количества вещества за анализ или за целите на разследването;

г) да обменят информация с други държави - страни по конвенцията, за специфичните средства и методи, използвани за извършването на престъпления по тази конвенция, включително използването на чужда

самоличност, подправени или фалшиви документи, както и други средства за прикриване на тяхната дейност;

д) да улесняват ефективната координация между компетентните органи, институции и служби и да насърчават обмена на персонал и други експерти, включително съгласно двустранните споразумения или договорености между съответните държави - страни по конвенцията, изпращането на офицери за връзка;

е) да обменят информация и да координират административни и други мерки, предприети за ранното разкриване на престъпления по тази конвенция.

2. С оглед прилагането на тази конвенция държавите - страни по нея, разглеждат възможността за сключване на двустранни и многостранни споразумения или договорености за пряко сътрудничество между техните правоприлагащи институции, а когато такива споразумения или договорености вече съществуват - за изменението им. При липса на такива споразумения или договорености между съответните държави - страни по конвенцията, страните могат да приемат тази конвенция като основание за сътрудничество между правоприлагащите органи по отношение на престъпленията по конвенцията.

Винаги, когато е възможно, държавите - страни по конвенцията, използват споразуменията или договореностите, включително международните или регионални организации, за да разширяват сътрудничеството между своите правоприлагащи органи.

3. Държавите - страни по конвенцията, според възможностите си се стремят да си сътрудничат за противодействие на престъпленията по тази конвенция, извършвани чрез използване на модерни технологии.

Член 49

Съвместни разследвания

Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за сключване на двустранни или многостранни споразумения или договорености по въпроси, свързани с предмета на разследване, с наказателното преследване или съдебните процедури в една или повече държави, като заинтересуваните органи могат да създадат съвместни звена за разследване. При липса на такива споразумения или договорености съвместните разследвания могат да се предприемат по взаимно съгласие за всеки отделен случай.

Държавите - страни по конвенцията, гарантират пълно зачитане на суверенитета на държавата - страна по конвенцията, на чиято територия ще се провежда разследването.

Член 50

Специални техники за разследване

1. За да се бори ефективно с корупцията, всяка държава - страна по конвенцията, доколкото основните принципи на вътрешната ѝ правна система позволяват това и при условията на вътрешното законодателство, предприема такива мерки, които са необходими, за да допусне според възможностите си подходящо използване на контролирани доставки и ако счете за подходящо - използването на нейна територия от страна на нейните компетентни органи на други специални техники на разследване, като електронни или други форми на следене и операции под прикритие, както и за да позволи допустимостта пред съда на доказателствата, събрани по този начин.

2. За целите на разследването на престъпления по тази конвенция държавите - страни по нея, се насърчават да сключват при необходимост подходящи двустранни или многостранни споразумения или договорености за използване на специални техники за разследване в контекста на сътрудничеството на международно ниво. Такива споразумения или договорености се сключват и прилагат в пълно съгласие с принципа на суверенното равенство на държавите и се изпълняват при стриктно спазване на условията по тях.

3. При липса на посочените в ал. 2 от този член споразумения или договорености решенията за използване на такива специални техники на разследване на международно ниво се вземат за всеки отделен случай, като може при необходимост да се обсъди възможността за сключване на финансови споразумения и инициативи, във връзка с упражняването на юрисдикцията на засегнатите държави - страни по конвенцията.

4. Решенията за използване на контролирани доставки на международно ниво могат със съгласието на заинтересуваните държави - страни по конвенцията, да включват методи, като залавяне и позволяване на транспортирането на стоките да продължи, като те се запазват в същия вид или се отнемат или подменят изцяло или отчасти.

Глава V

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СРЕДСТВА

Член 51

Общи разпоредби

Връщането на средства в съответствие с тази глава е основен принцип на тази конвенция и държавите - страни по конвенцията, си предоставят в това отношение сътрудничество и помощ във възможно най-широк обем.

Член 52

Предотвратяване и разкриване на трансфери на облаги от престъпления

1. Без да се накърнява чл. 14 от тази конвенция, всяка държава - страна по конвенцията, приема такива мерки, които са необходими, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство, за да изисква от финансовите институции в рамките на нейната юрисдикция да потвърждават самоличността на клиентите си, да предприемат необходимите стъпки за определяне на самоличността на бенефициентите – собственици на средства, депозирани в сметки на голяма стойност, и да провеждат щателен контрол върху сметките, които се държат от или от името на лица, които са или са били натоварени с изпълнението на високи публични длъжности, и членовете на техните семейства и близки сътрудници. Този повишен контрол е насочен към разкриване на подозрителни сделки за целите на сигнализирането на компетентните органи и не може да се тълкува по начин, който пречи или забранява на финансовите институции да осъществяват бизнес с легитимни клиенти.

2. За да улесни прилагането на мерките, предвидени в ал. 1 на този член, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство и подтиквана от съответните инициативи на регионални, междурегионални и многостранни организации за борба с прането на пари:

а) издава препоръки за категориите физически и юридически лица, за чиито сметки финансовите институции в рамките на нейната юрисдикция се очаква да прилагат щателен контрол, видовете сметки и сделки, на които следва да се

обърне специално внимание, както и подходящи мерки, свързани с откриването на сметки, тяхното поддържане и регистрирането на операциите;

б) когато това е подходящо, уведомява финансовите институции в рамките на нейната юрисдикция по искане на друга държава - страна по конвенцията, или по своя собствена инициатива за самоличността на дадено физическо или юридическо лице, спрямо чиито сметки финансовите институции следва да прилагат повишен контрол, в допълнение на тези лица, които могат да бъдат идентифицирани от финансовите институции по друг начин.

3. В контекста на ал. 2, буква "а" на този член всяка държава - страна по конвенцията, прилага мерки, гарантиращи, че нейните финансови институции поддържат адекватни регистри за подходящ период от време на сметките и сделките, осъществявани от лицата, посочени в ал. 1 от този член, които регистри като минимум съдържат информация, свързана със самоличността на клиента, както и доколкото това е възможно, с бенефициента.

4. За да предотвратява и разкрива трансфери на облаги, получени от извършване на престъпления по тази конвенция, всяка държава - страна по конвенцията, прилага ефективни и подходящи мерки за предотвратяване с помощта на нейните регулаторни и надзорни органи на разкриването на банки, които нямат физическо присъствие и които не са свързани с регулирана финансова група. В допълнение, държавите - страни по конвенцията, могат да разгледат възможността да изискват от техните финансови институции да отказват да влязат във или да продължат поддържането на определени банкови отношения с такива институции и да предотвратяват възможността за установяване на отношения с чуждестранни финансови институции, които позволяват техните сметки да бъдат използвани от банки, които нямат физическо присъствие или не са свързани с регулирана финансова група.

5. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за създаване в съответствие с вътрешното ѝ законодателство на ефективни финансови системи за разкриване на информация от страна на подходящи длъжностни лица и предвижда подходящи санкции при неизпълнение на свързаните с това задължения. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда също така възможността да предприеме такива мерки, които са необходими, за да позволи на своите компетентни органи да предават информация на компетентните органи на друга държава - страна по конвенцията, за целите на разследването, отправянето на искове във връзка с облаги, получени от престъпленията по тази конвенция, свързана с тяхното възстановяване.

6. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността да предприеме такива мерки, които са необходими, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство, за да изисква от длъжностни лица, които имат интерес, власт или друго влияние във връзка с финансови сметки в чужда държава, да съобщават за това пред подходящите органи и да поддържат подходящи регистри, свързани с такива сметки. Тези мерки предвиждат и подходящи санкции при неизпълнение.

Член 53

Мерки за директно възстановяване на имущество

Всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство:

а) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на друга държава - страна по конвенцията, да започне гражданско дело пред нейните съдилища с оглед доказването на право на собственост или друго вещно право по отношение на имущество, придобито чрез извършването на престъпление по тази конвенция;

б) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните съдилища да наложат на лицата, извършили престъпление по тази конвенция, да платят компенсация или обезщетение на друга държава - страна по конвенцията, която е претърпяла щети в резултат на това престъпление; и

в) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните съдилища или на другите компетентни органи, които се произнасят по повод на конфискацията, да признават исковете на друга държава - страна по конвенцията, в качеството ѝ на законен собственик на имущество, придобито чрез извършването на престъпление по тази конвенция.

Член 54

Механизми за възстановяване на имущество чрез международно сътрудничество във връзка с конфискацията

1. С оглед предоставянето на правна помощ в съответствие с чл. 55 от тази конвенция във връзка с имущество, придобито чрез извършване на престъпление по тази конвенция или включено в извършването на такова престъпление, всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство:

а) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните компетентни органи да изпълнят заповед за конфискация, издадена от съд на друга държава - страна по конвенцията;

б) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните компетентни органи, когато имат юрисдикция, да наложат конфискация на имущество с чужд произход, като подведат престъплението под състава на прането на пари или на такова друго престъпление, което би попаднало под тяхна юрисдикция, или като използват друга процедура, позволена от вътрешното законодателство; и

в) разглежда възможността да предприеме такива мерки, които са необходими, за да позволи конфискацията на имущество, без да има издадена наказателна присъда, в случаите, в които извършителят не може да бъде съден поради смърт, бягство или отсъствие, както и в други подходящи случаи.

2. С оглед предоставянето на правна помощ при поискване в съответствие с чл. 55, ал. 2 от тази конвенция всяка държава - страна по конвенцията, в съответствие с вътрешното ѝ законодателство:

а) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните компетентни органи да замразят или изземат имущество въз основа на заповед за замразяване или изземване, издадена от съд или компетентен орган на молещата държава - страна по конвенцията, която заповед предоставя разумни мотиви, позволяващи на замолената държава - страна по конвенцията, да заключи, че са налице достатъчно основания за предприемането на тези действия и че имуществото впоследствие ще бъде предмет на заповед за конфискация за целите на ал. 1 на този член;

б) предприема такива мерки, които са необходими, за да позволи на нейните компетентни органи да замразят или изземат имущество при поискване, което предоставя разумни мотиви, позволяващи на замолената държава - страна по

конвенцията, да заключи, че са налице достатъчно основания за предприемането на тези действия и че имуществото впоследствие ще бъде предмет на заповед за конфискация за целите на ал. 1, буква "а" на този член;

в) разглежда възможността да предприеме допълнителни мерки, за да позволи на нейните компетентни органи да съхраняват имуществото за целите на конфискацията въз основа на чуждестранно решение за арест или обвинение, свързано с придобиването на това имущество.

Член 55

Международно сътрудничество за целите на конфискацията

1. Всяка държава - страна по конвенцията, която е получила от друга държава – страна по конвенцията, под чиято юрисдикция попада извършено престъпление по тази конвенция, молба за конфискация на облагите от това престъпление наред с имуществото, оборудването и помощните средства по смисъла на чл. 31, ал. 1 от тази конвенция, които се намират на нейна територия, в най-голямата степен, позволена от вътрешната ѝ правна система:

а) предава молбата на своите компетентни власти с оглед получаване на заповед за конфискация, а при наличие на такава заповед - за нейното изпълнение; или

б) предава на своите компетентни власти решението за конфискация, постановено от съдебен орган на молещата държава - страна по конвенцията, в съответствие с чл. 31, ал. 1 от тази конвенция с цел неговото изпълнение в обема, указан в молбата, и доколкото то се отнася до облаги, имущество, оборудване и други помощни средства по смисъла на чл. 31, ал. 1, намиращи се на територията на замолената държава - страна по конвенцията.

2. При получаване на молба, отправена от друга държава - страна по конвенцията, под чиято юрисдикция попада престъпление по тази конвенция, замолената държава – страна по конвенцията, предприема мерки за идентифициране, проследяване, замразяване или изземване на облагите от престъплението, а също и на имуществото, оборудването и помощните средства по смисъла на чл. 31, ал. 1 от тази конвенция с оглед последващата им конфискация, която може да бъде постановена както от молещата, така и от замолената държава - страна по конвенцията, въз основа на молба по ал. 1 на този член.

3. Разпоредбите на чл. 46 от конвенцията се прилагат *mutatis mutandis* към този член.

В допълнение към информацията, посочена в чл. 46, ал. 15, молбите, отправени по този член, съдържат:

а) в случай на отправена молба по ал. 1, буква "а" на този член - описание на имуществото, което подлежи на конфискация, и в степента, в която това е възможно – на местонахождението, и ако е от значение - на изчислената стойност на имуществото, както и заявление, в което се излагат фактите, въз основа на които се отправя молбата, като последните трябва да представляват достатъчно основание за замолената страна да издаде такава заповед в съответствие с вътрешното ѝ законодателство;

б) в случай на отправена молба по ал. 1, буква "б" на този член - юридически допустимо копие от заповедта за конфискация, на която е основана отправената молба, издадена от молещата държава, както и заявление, в което се излагат фактите и информацията относно това в каква степен се изисква

изпълнение на заповедта, заявление, конкретизиращо мерките, предприети от молещата държава - страна по конвенцията, за подходящо уведомление на добросъвестни трети страни и за гарантиране на справедлив процес, както и заявление, че заповедта за конфискация е окончателна;

в) в случаите, когато е отправена молба в съответствие с ал. 2 на този член - фактите, на които замолената държава - страна по конвенцията, основава своето искане, и описание на действията, които тя очаква да бъдат предприети, и когато това е възможно, юридически допустимо копие от заповедта, на която се основава молбата.

4. Решенията и действията по смисъла на ал. 1 и 2 на този член се предприемат от замолената държава - страна по конвенцията, в съответствие и при спазване на вътрешното ѝ законодателство и процесуални правила, както и на двустранните или многостранните договори, споразумения или договорености между молещата и замолената държава - страни по конвенцията.

5. Всяка държава - страна по конвенцията, предоставя на Генералния секретар на ООН копия от съответните закони и подзаконови нормативни актове, регламентиращи прилагането на този член, както и всички последвали промени в тях и съответни разяснения.

6. В случай че дадена държава - страна по конвенцията, пожелае да обуслови прилагането на мерките по ал. 1 и 2 на този член от наличието на съответен договор, тази държава - страна по конвенцията, разглежда тази конвенция като необходимо и достатъчно договорно основание.

7. Сътрудничеството по този член може да бъде отказано, а временните мерки - вдигнати от съответната държава - страна по конвенцията, ако тя не получи достатъчно и навременни доказателства или ако имуществото е на незначителна стойност.

8. Преди вдигането на временните мерки, взети в съответствие с този член, замолената държава - страна по конвенцията, когато това е възможно, дава възможност на молещата държава - страна по конвенцията, да представи основания в полза на продължаването на мярката.

9. Разпоредбите на този член не могат да бъдат тълкувани във вреда на правата на добросъвестни трети страни.

Член 56

Специално сътрудничество

Без да се накърняват разпоредбите на вътрешното право, всяка държава - страна по конвенцията, се стреми да предприеме мерки, позволяващи ѝ да предостави, без да накърнява собствените си разследвания, наказателно преследване или съдебни процедури, информация за облагите, получени от извършването на престъпления по тази конвенция, на друга държава - страна по конвенцията, без поискване, когато счете, че разкриването на тази информация може да помогне на получаващата държава за започването или провеждането на разследвания, наказателно преследване или съдебни процедури или че може да доведе до отправяне на искане от страна на тази държава - страна по конвенцията, в съответствие с тази глава от конвенцията.

Член 57

Връщане и разпореждане със средства

1. Разпореждането с имущество, конфискувано от държава - страна по конвенцията, в съответствие с чл. 31 или 55 от тази конвенция, включително чрез връщането му на предишните му законни собственици, се осъществява в съответствие с този член от тази държава - страна по конвенцията, при спазване на разпоредбите на вътрешното ѝ законодателство и на тази конвенция.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, приема такива законодателни и други мерки в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право, които са необходими, за да оправомощи нейните компетентни органи да връщат конфискувано имущество в случаите, когато действат по искане на друга държава - страна по конвенцията, в съответствие с тази конвенция, и при зачитане на правата на трети добросъвестни страни.

3. В съответствие с чл. 46 и 55 от тази конвенция, както и с ал. 1 и 2 на този член, замолената държава - страна по конвенцията:

а) в случай на присвояване на публични средства или на пране на присвоени публични средства по смисъла на чл. 17 и 23 от тази конвенция, когато конфискацията е осъществена в съответствие с чл. 55 и въз основа на окончателно решение в молещата държава – страна по конвенцията, изискване, което може да бъде оттеглено от замолената държава – страна по конвенцията, връща конфискуваното имущество на молещата държава - страна по конвенцията;

б) в случай на облаги, получени от някое от престъпленията по тази конвенция, когато конфискацията е осъществена в съответствие с чл. 55 и въз основа на окончателно решение в молещата държава - страна по конвенцията, изискване, което може да бъде оттеглено от замолената държава - страна по конвенцията, връща конфискуваното имущество на молещата държава - страна по конвенцията, когато последната докаже правото си на собственост по отношение на конфискуваното имущество или когато признае, че на молещата държава - страна по конвенцията, са причинени вреди, като основание за връщане на конфискуваното имущество;

в) във всички случаи дава приоритет на връщането на конфискувано имущество на молещата държава - страна по конвенцията, на връщането му на предишните му законни собственици или на обезщетяването на пострадалите от престъплението.

4. Когато това е подходящо и в случай че държавите - страни по конвенцията, не решат друго, замолената държава - страна по конвенцията, може да приспадне разходите, направени по време на разследванията, наказателното преследване или съдебните процедури, довели до връщане на или разпореждане с конфискувано имущество, в съответствие с този член.

5. Когато това е подходящо, държавите - страни по конвенцията, могат също така да разгледат с особено внимание възможността за сключване на споразумения или взаимноприемливи договорености за окончателното разпореждане с конфискуваното имущество за всеки отделен случай.

Член 58

Звено за финансово разузнаване

Държавите - страни по конвенцията, си сътрудничат помежду си за целите на предотвратяването и борбата с трансфера на облаги, получени в резултат на извършването на престъпления по тази конвенция и с оглед насърчаването на начини и средства за възстановяване на такива облаги, като за тази цел

разглеждат възможността за създаване на звено за финансово разузнаване, отговарящо за получаването, анализирането и разпространяването пред компетентните органи на доклади за подозрителни финансови сделки.

Член 59

Двустранни и многостранни споразумения и договорености

Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за сключване на двустранни или многостранни споразумения или договорености за увеличаване на ефективността на международното сътрудничество, предприето в съответствие с тази глава на конвенцията.

Глава VI

ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ И СЪБИРАНЕ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ

Член 60

Обучение и техническа помощ

1. Всяка държава - страна по конвенцията, създава, разработва или усъвършенства в необходимата степен специфични програми за обучение на лицата, работещи в областта на предотвратяването и борбата срещу корупцията. Тези програми могат да включват, *inter alia*, следните области:

- а) ефективни мерки за предотвратяване, разкриване, разследване, наказване и контрол на корупцията, включително използване на събирането на доказателства и методи на разследване;
- б) изграждане на способности в областта на развитието и планирането на стратегическа антикорупционна политика;
- в) обучение на компетентните органи в областта на изготвянето на молби за правна помощ, отговарящи на изискванията на конвенцията;
- г) оценка и укрепване на институциите, управлението на публичните услуги и на публичните финанси, включително в областта на обществените поръчки, и в частния сектор;
- д) предотвратяване и борба с прехвърлянето на облаги от престъпления, установени в съответствие с тази конвенция, и възстановяване на такива средства;
- е) разкриване и замразяване на прехвърлянето на облаги от престъпления, установени в съответствие с тази конвенция;
- ж) наблюдение на движението на средствата, представляващи облаги от престъпления, установени в съответствие с тази конвенция, и на методите, използвани за трансфер, укриване или отклоняване на такива облаги;
- з) подходящи и ефикасни правни и административни механизми и методи за улесняване на връщането на средства, представляващи облаги от престъпления, установени в съответствие с тази конвенция;
- и) методи, използвани в областта на защитата на пострадали от престъпления и свидетели, които сътрудничат на съдебните власти; и
- й) обучение, включващо национални и международни разпоредби и чужди езици.

2. Държавите - страни по конвенцията, в съответствие с техните възможности, разглеждат възможността за предоставяне една на друга на техническа помощ във възможно най-широк обхват, особено в полза на развиващите се държави, по отношение на техните планове и програми за борба с корупцията, включително материална помощ и обучение в областите, посочени в ал. 1 на

този член, както и обучение и помощ и обмен на съответния опит и специализирани знания, които ще улеснят международното сътрудничество между държавите - страни по конвенцията, в областта на екстрадицията и правната помощ.

3. Държавите - страни по конвенцията, укрепват в необходимата степен усилията за оптимизиране на оперативните действия и обучението в рамките на международните и регионалните организации, както и в рамките на съответните двустранни и многостранни споразумения или договорености.

4. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността при поискване за оказване на помощ една на друга при провеждането на оценки или изследвания, отнасящи се до видовете, причините, последиците и цената на корупцията в техните държави, с оглед развиването с участието на компетентните органи и обществото на стратегии и планове за действие за борба с корупцията.

5. За да улеснят възстановяването на облаги, получени от престъпленията по тази конвенция, държавите - страни по конвенцията, могат да си сътрудничат при предоставянето една на друга на имената на експерти, които биха могли да им помогнат при осъществяването на тази цел.

6. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за използването на субрегионални, регионални и международни конференции и семинари за насърчаване на сътрудничеството и техническата помощ и за стимулиране на дискусиите по проблеми от взаимна важност, включително специфичните проблеми и нужди на развиващите се страни и страните с икономики в преход.

7. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за създаване на доброволни механизми за финансово подпомагане на усилията на развиващите се страни и страните с икономики в преход да прилагат тази конвенция чрез техническа помощ, програми и проекти.

8. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за внасяне на доброволни вноски в бюджета на Офиса на Организацията на обединените нации за наркотиците и престъпността с оглед насърчаването чрез офиса на програми и проекти за прилагане на тази конвенция в развиващите се страни.

Член 61

Събиране, обмен и анализ на информация, свързана с корупцията

1. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за анализ, в консултация с експерти, на тенденциите в корупцията на нейна територия, както и на обстоятелствата, при които се извършват корупционни престъпления.

2. Държавите - страни по конвенцията, разглеждат възможността за разработване и обмен, чрез международни и регионални организации, на статистики, аналитична експертиза относно корупцията и информация с оглед на разработването, доколкото е възможно, на общи дефиниции, стандарти и методики, както и на информация за най-добрите практики за предотвратяване и борба срещу корупцията.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, разглежда възможността за мониторинг на нейните политики и действащи мерки за предотвратяване и борба срещу корупция, както и за оценка на тяхната ефективност и ефикасност.

Член 62

Други мерки: прилагане на конвенцията чрез икономическо развитие и техническа помощ

1. Държавите - страни по конвенцията, вземат мерки, водещи до оптимално прилагане на тази конвенция във възможната степен, чрез международно сътрудничество, отчитайки негативните последици на корупцията върху обществото като цяло и върху устойчивото развитие в частност.

2. Държавите - страни по конвенцията, полагат конкретни усилия във възможната степен и в сътрудничество една с друга, както и с международни и регионални организации:

а) за насърчаване на сътрудничеството на различни нива с развиващите се страни с оглед увеличаване на възможностите на последните за предотвратяване и борба с корупцията;

б) за насърчаване на финансовата и материалната помощ за подпомагане на усилията на развиващите се страни за по-ефективна борба с корупцията и за успешно прилагане на тази конвенция;

в) за осигуряване на техническа помощ за развиващите се страни и страните с икономики в преход, за да се подпомагат да посрещнат нуждите си във връзка с прилагането на тази конвенция; за постигане на това държавите - страни по конвенцията, се стремят да правят подходящи редовни доброволни вноски в специално посочена за целта сметка в рамките на механизмите на Организацията на обединените нации за набиране на средства; държавите - страни по конвенцията, също така могат в съответствие с вътрешното им законодателство и разпоредбите на тази конвенция да отделят специално внимание на възможността за превеждане по посочената сметка на процент от сумата или от съответстващата ѝ стойност на придобитото от престъплението или на имущество, конфискувано в съответствие с разпоредбите на тази конвенция;

г) за насърчаване и убеждаване на други държави и подходящи финансови институции да се присъединят към усилията им в съответствие с този член в частност чрез предоставяне на повече програми за обучение и съвременно оборудване на развиващите се страни с оглед подпомагането им да постигнат целите на тази конвенция.

3. Доколкото е възможно, тези мерки не се отразяват на съществуващите ангажименти за чуждестранна помощ или на други споразумения за финансово сътрудничество на двустранно, регионално и международно ниво.

4. Държавите - страни по конвенцията, могат да сключват двустранни или многостранни споразумения или договорености за материална и логистична помощ, като имат предвид финансовите споразумения, необходими за ефективността на международното сътрудничество, предвидено от тази конвенция, както и за предотвратяването, разкриването и контрола върху корупцията.

Глава VII МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ

Член 63

Конференция на държавите - страни по конвенцията

1. Създава се Конференция на държавите - страни по конвенцията, която да подобрява възможностите и сътрудничеството между държавите - страни по

конвенцията, да постигат целите, предвидени в нея, и да насърчава и следи нейното прилагане.

2. Генералният секретар на Организацията на обединените нации свиква Конференцията не по-късно от една година след влизането в сила на тази конвенция. След това се провеждат редовни заседания на конференцията на държавите - страни по конвенцията, в съответствие с процедурни правила, приети от конференцията.

3. Конференцията на държавите - страни по конвенцията, приема процедурни правила и правила за осъществяването на дейностите, посочени в този член, включително правила, отнасящи се до допускането и участието на наблюдатели и заплащането на разходите във връзка с осъществяването на тези дейности.

4. Конференцията на държавите - страни по конвенцията, съгласува дейностите, процедурите и методите на работа за постигане на целите, посочени в ал. 1 на този член, включително чрез:

а) улесняване на дейностите, посочени в чл. 60 и 62 и глави II до V на тази конвенция, включително чрез насърчаването на събирането на доброволни вноски;

б) улесняване на обмена на информация между държавите - страни по конвенцията, за образците и тенденциите в корупцията и за успешните практики за предотвратяване и борба с корупцията и връщане на средства, придобити чрез престъпление, чрез публикуване на съответната информация, както е посочено в този член;

в) сътрудничество със съответните международни и регионални организации механизми, както и с неправителствени организации;

г) подходящо използване на съответната информация, предоставена от други международни и регионални механизми, за борба и предотвратяване на корупцията с оглед избягване на ненужно дублиране на работата;

д) периодично ревизиране на прилагането на конвенцията от държавите - страни по нея;

е) формулиране на препоръки за подобряването на конвенцията и нейното прилагане;

ж) отчитане на изискванията за техническа помощ на държавите - страни по конвенцията, във връзка с прилагането ѝ и препоръчване на действия, които се смятат за необходими в тази насока.

5. За целите на ал. 4 на този член Конференцията на държавите - страни по конвенцията, ще се осведомява за мерките, предприети от държавите - страни по конвенцията, за прилагането ѝ и за трудностите, свързани с прилагането, чрез информация, предоставяна от тях, и чрез такива допълнителни механизми за контрол, каквито могат да бъдат създадени от Конференцията на държавите - страни по конвенцията.

6. Всяка държава - страна по конвенцията, предоставя на конференцията информация за нейните програми, планове и практики, както и за законодателните и административните мерки, предприети за прилагане на конвенцията, както се изисква от Конференцията на държавите - страни по конвенцията. Конференцията на държавите - страни по конвенцията, проверява най-ефективния начин за получаване на информация и предприемане на действия по повод на информацията, включително, *inter alia*, информация, получена от държавите - страни по конвенцията, и от компетентни международни организации. Приноси, получени от съответните

неправителствени организации, надлежно акредитирани в съответствие с процедурите, които ще се установят от Конференцията на държавите - страни по конвенцията, също могат да бъдат взети предвид.

7. В съответствие с алинеи от 4 до 6 на този член Конференцията на държавите - страни по конвенцията, създава, ако счете за необходимо, подходящ механизъм или орган, който да подпомага ефективното прилагане на конвенцията.

Член 64

Секретариат

1. Генералният секретар на Организацията на обединените нации осигурява необходимия секретариат за Конференцията на държавите - страни по конвенцията.

2. Секретариатът:

а) подпомага Конференцията на държавите - страни по конвенцията, при изпълнението на нейните функции, посочени в чл. 63 на тази конвенция, и подготвя и осигурява необходимото секретариатско обслужване за провеждането на заседанията на Конференцията на държавите - страни по конвенцията;

б) при поискване подпомага държавите - страни по конвенцията, във връзка с предоставянето на информация на Конференцията на държавите - страни по конвенцията, в съответствие с предвиденото в ал. 5 и 6 на чл. 63 на тази конвенция; и

в) осигурява необходимата координация със секретариатите на съответните международни и регионални организации.

Глава VIII ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 65

Прилагане на конвенцията

1. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема необходимите мерки, включително законодателни и административни мерки, в съответствие с основните принципи на вътрешното ѝ право, за да осигури изпълнението на нейните задължения във връзка с прилагането на тази конвенция.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, може да приеме по-стриктни или строги мерки за предотвратяване и борба срещу корупцията от предвидените в тази конвенция.

Член 66

Разрешаване на спорове

1. Държавите - страни по конвенцията, се опитват да разрешават споровете, свързани с тълкуването и прилагането на тази конвенция, чрез преговори.

2. Всеки спор между две или повече държави - страни по конвенцията, засягащ тълкуването или прилагането на тази конвенция, който не може да бъде разрешен чрез преговори в продължение на един разумен срок, се предава на арбитраж по искане на една от тези държави - страни по конвенцията. Ако в срок от шест месеца след датата, на която е поискан арбитраж, тези държави - страни по конвенцията, не могат да се споразумеят по организацията на

арбитража, всяка една от тях може да предаде спора на Международния съд чрез искане, отправено в съответствие с Устава на съда.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, може по време на подписването, ратификацията, приемането или одобряването или присъединяването си към тази конвенция да декларира, че не се счита за обвързана с ал. 2 на този член. Другите държави - страни по конвенцията, няма да бъдат обвързани от ал. 2 на този член по отношение на държава, направила такава резерва.

4. Всяка държава - страна по конвенцията, която е направила резерва в съответствие с ал. 3 на този член, може по всяко време да оттегли тази резерва чрез нотификация до Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Член 67

Подписване, ратификация, приемане, одобряване и присъединяване

1. Тази конвенция е открита за подписване за всички държави от 9 до 11 декември 2003 г. в Мерида, Мексико, а след това в квартирата на Организацията на обединените нации в Ню Йорк до 9 декември 2005 г.

2. Тази конвенция е открита за подписване и от регионални организации за икономическа интеграция, при условие че поне една от държавите - членки на такава организация, е подписала конвенцията в съответствие с ал. 1 на този член.

3. Тази конвенция подлежи на ратификация, приемане или одобряване. Документите за ратификация, приемане или одобряване се депозират при Генералния секретар на Организацията на обединените нации. Регионална организация за икономическа интеграция може да депозира своя документ за ратификация, приемане или одобряване, при условие че поне една нейна държава членка е направила това. В този документ за ратификация, приемане или одобряване такава организация декларира степента на нейната компетентност по отношение на предмета на тази конвенция. Такава организация информира също така депозитаря за всяко релевантно изменение на степента на нейната компетентност.

4. Тази конвенция е открита за присъединяване от всяка държава или регионална организация за икономическа интеграция, в която поне една държава членка е страна по тази конвенция. Документите за присъединяване се депозират при Генералния секретар на Организацията на обединените нации. По време на присъединяването си регионалната организация за икономическа интеграция декларира степента на нейната компетентност по отношение на предмета на тази конвенция. Такава организация информира също така депозитаря за всяко релевантно изменение на степента на нейната компетентност.

Член 68

Влизане в сила

1. Тази конвенция влиза в сила на деветдесетия ден след датата на депозиране на тридесетия документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване. За целите на тази алинея документ, депозиран от регионална организация за икономическа интеграция, не се счита за допълнителен към документите, депозирани от държави - членки на такава организация.

2. За всяка държава или регионална икономическа интеграционна организация,

ратифицирала, приела, одобрила или присъединила се към тази конвенция след депозирането на тридесетия документ, тази конвенция влиза в сила на тридесетия ден след датата на депозирането от тази държава или регионална организация за икономическа интеграция на съответния документ или на датата, на която тази конвенция влиза в сила, в съответствие с ал. 1 на този член в зависимост от това коя е по-късната дата.

Член 69

Изменение

1. След изтичането на срок от пет години след влизането в сила на тази конвенция държава - страна по конвенцията, може да предложи изменение и да го предаде на Генералния секретар на Организацията на обединените нации, който предава предложеното изменение на държавите - страни по конвенцията, и на Конференцията на държавите - страни по тази конвенция, за обсъждане и решение по предложението.

Конференцията на държавите - страни по тази конвенция, ще вземе всички необходими мерки за постигане на консенсус по всяко изменение. Ако постигането на консенсус е невъзможно и не може да се постигне съгласие, приемането на изменението ще става в краен случай с мнозинство от две трети от гласове на държавите - страни по конвенцията, присъстващи и гласуващи на заседанието на Конференцията на държавите - страни по тази конвенция.

2. Регионални организации за икономическа интеграция, в сферата на тяхната компетентност, упражняват правото на глас по този член с брой гласове, равен на броя на техните държави членки, които са страни по тази конвенция. Такива организации няма да упражняват правото си на глас, ако техните държави членки упражняват своето право на глас и обратно.

3. Изменение, прието в съответствие с ал. 1 на този член, подлежи на ратификация, приемане или одобрение от държавите - страни по конвенцията.

4. Изменение, прието в съответствие с ал. 1 на този член, ще влиза в сила по отношение на държава - страна по конвенцията, на деветдесетия ден след датата на депозиране при Генералния секретар на Организацията на обединените нации на документа за ратификация, приемане или одобряване на такова изменение.

5. Когато изменението влезе в сила, то е задължително за тези държави - страни по конвенцията, които са изразили съгласие да бъдат обвързани от него. Другите държави - страни по конвенцията, са обвързани от разпоредбите на тази конвенция и от всяко предишно изменение, което те са ратифицирали, приели или одобрили.

Член 70

Денонсиране

1. Държава - страна по конвенцията, може да денонсира тази конвенция чрез писмена нотификация, отправена до Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Денонсирането влиза в сила една година след датата на получаване от Генералния секретар на нотификацията.

2. Регионална организация за икономическа интеграция престава да бъде страна по конвенцията, когато всички нейни държави членки денонсират конвенцията.

Член 71

Депозитар и езици

1. Депозитар на тази конвенция е Генералният секретар на Организацията на обединените нации.
 2. Оригиналът на тази конвенция, чиито текстове на арабски, китайски, английски, френски, руски и испански език са еднакво автентични, се съхранява от Генералния секретар на Организацията на обединените нации.
- В уверение на което долуподписаните пълномощни представители, надлежно упълномощени от техните правителства, подписаха тази конвенция.